Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра психології та педагогіки

спеціальність 053 «Психологія»
Очна форма навчання 2 курс другого (магістерського) рівня вищої освіти

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

«Психологічні особливості мотиваційної сфери студентів з різним рівнем прокрастинації»

Виконала студентка гр. 601-ФП
_____.____.2025р.____Здоренко М. С.

Керівник кваліфікаційної роботи
_____.____.2025р.____ Тесленко М.М.

Робота допущена до захисту:
Завідувачка кафедри психології та педагогіки Клевака Л.П.
____.____.2025р._____ (підпис)

Полтава 2026

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки
Спеціальність 053 «Психологія»
Другий рівень вищої освіти «магістр»
Освітня програма «Практична психологія»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри психології та педагогіки, к.п.н., доцент
_____ Л.П. Клевака
«____» _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
Здоренко Марині Сергіївні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи	Психологічні особливості мотиваційної сфери студентів з різним рівнем прокрастинації
Мета дослідження	теоретично вивчити та емпірично дослідити психологічні особливості мотиваційної сфери студентів з різним рівнем прокрастинації.
Об'єкт дослідження	здобувачі освіти закладу вищої освіти під час освітнього процесу.
Предмет дослідження	Психологічні особливості мотивації студентів з різним рівнем прокрастинації до навчально-пізнавальної діяльності.
Керівник роботи	Тесленко М.М., к.пед.н., доцент

Тема роботи затверджена наказом по університету від _____

2. Строк подання здобувачем роботи *10.12.2025 р.*

3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні документи, навчальна, наукова, довідкова і методична література, фахові періодичні видання, інші інформаційні ресурси, документи закладу освіти.

4. Розгорнутий план роботи

Розділ 1. Аналіз психологічних особливостей мотивації студентів закладу вищої освіти в процесі навчально-пізнавальної діяльності

1.1 Аналіз чинників та психологічних особливостей мотивації студентів до навчання при вивченні навчальних дисциплін

1.2 Огляд підходів для оцінки основних показників вмотивованості студентів до навчально-пізнавальної діяльності

1.3 Аналіз причин виникнення прокрастинації студентів під час навчально-пізнавальної діяльності

Розділ 2. Методичні підходи дослідження психологічних особливостей мотиваційної сфери

студентів з врахуванням їх рівня прокастринації

2.1 Вибір методів дослідження психологічних особливостей мотиваційної сфери студентів. Огляд існуючих засобів тестування

2.2 Методики дослідження прокрастинації студентів під час освітнього процесу

2.3 Методики дослідження мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності

Розділ 3. Емпіричні дослідження психологічних особливостей мотивації та прокрастинації студентів.

3.1 Емпіричне оцінювання рівня прокрастинації студентів під час освітнього процесу

3.2 Дослідження психологічних особливостей мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності

3.3 Розробка рекомендацій покращення успішності навчання на основі підвищення мотивації студентів

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
I	Тесленко Марина Миколаївна, к.пед.н., доцент	03.06.2025	06.12.2025
II	Тесленко Марина Миколаївна, к.пед.н., доцент	17.06.2025	07.12.2025
III	Тесленко Марина Миколаївна, к.пед.н., доцент	08.07.2025	08.12.2025

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1.	Вступ. Теоретичний розділ	03.06.2025 – 16.11.2025	виконано
2.	Дослідницько-аналітичний розділ	17.06.2025 – 07.11.2025	виконано
3.	Рекомендаційний (проєктний) розділ. Висновки	08.07.2025 – 08.11.2025	виконано
4.	Оформлення роботи. Реферат	09.08.2025 – 18.11.2025	виконано
5.	Перевірка роботи кафедрою на академічний плагіат	19.08.2025 – 23.11.2025	виконано
6.	Рецензування, підготовка до захисту	19.08.2025 – 23.11.2025	виконано
7.	Попередній захист роботи	22.08.2025 – 23.11.2025	виконано
8.	Захист роботи	26.08.2025 – 29.11.2025	виконано

Студент _____Здоренко М.С.

Керівник роботи _____ к.пед.н., доцент М.М. Тесленко

РЕФЕРАТ

Структура роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи 62 сторінки, в тому числі: 29 рисунків, 3 таблиці, 2 додатки. До списку використаних джерел включено 35 джерел, з них: 14 – українською мовою, 21 – іноземною.

Мета роботи теоретично вивчити та емпірично дослідити психологічні особливості мотиваційної сфери студентів з різним рівнем прокрастинації.

Об’єктом дослідження є здобувачі освіти закладу вищої освіти під час освітнього процесу.

Предметом дослідження є психологічні особливості мотивації студентів з різним рівнем прокрастинації до навчально-пізнавальної діяльності.

В ході проведеного дослідження було встановлено залежності рівня мотивації від прокрастинації та показано, що у студентів з високим рівнем прокастинації є недостатній рівень мотивації, в тому числі до навчально-пізнавальної діяльності та, як наслідок, низька успішність. Також підтверджено, що високий рівень прокрастинації призводить до негативних психоемоційних станів та зниження рівня мотивації до навчання. Запропоновано рекомендації для покращення успішності в освітньому процесі, які основані на двох основних напрямках, а саме: психічній саморегуляції студентів шляхом самостійної ідентифікації власного психоемоційного стану та постійної підтримки його позитивної модальності для збереження індивідуальних позитивних мотиваційних складових та зниження рівня прокрастинації; адаптивній зовнішній стимуляції (створення мотиваційних потреб) зі сторони науково-педагогічних працівників в ході освітнього процесу в залежності від результатів оцінки поточного психологічного стану психологічною службою, та результатів успішності студентів.

ABSTRACT

The structure of the thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices. The total length of the work is 62 pages, including 29 figures, 3 tables, and 2 appendices. The list of references contains 35 sources, of which 14 are in Ukrainian and 21 are foreign.

Purpose of work is to theoretically examine and empirically investigate the psychological characteristics of the motivational sphere of students with different levels of procrastination.

The object of the study is higher education students during the educational process.

The subject of the study is the psychological features of motivation in students with varying levels of procrastination toward educational and cognitive activities.

The research identified the relationship between motivation level and procrastination and demonstrated that students with a high level of procrastination exhibit insufficient motivation, including motivation toward learning activities, which consequently leads to low academic performance. It was also confirmed that a high level of procrastination results in negative psycho-emotional states and a decrease in motivation to study. Recommendations were proposed to improve academic performance within the educational process, based on two main approaches: students' psychological self-regulation through independent identification of their own psycho-emotional state and continuous maintenance of its positive modality to preserve individual motivational components and reduce procrastination levels; adaptive external stimulation (creation of motivational needs) by academic staff during the educational process, depending on the results of ongoing psychological assessments carried out by the psychological service and the students' academic performance.

ЗМІСТ

ВСТУП 8

РОЗДІЛ 1 АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 12

1.1 Аналіз чинників та психологічних особливостей мотивації студентів до навчання при вивченні навчальних дисциплін 12

1.2 Огляд підходів для оцінки основних показників вмотивованості студентів до навчально-пізнавальної діяльності ……..…**Помилка! Закладку не визначено.**8

1.3 Аналіз причин виникнення прокрастинації студентів під час навчально-пізнавальної діяльності. 21

Висновок розділу 1 24

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТІВ З ВРАХУВАННЯМ ЇХ РІВНЯ ПРОКАСТРИНАЦІЇ 25

2.1 Вибір методів дослідження психологічних особливостей мотиваційної сфери студентів. Огляд існуючих засобів тестування 25

2.2 Методики дослідження прокрастинації студентів під час освітнього процесу ..... **Помилка! Закладку не визначено.**7

2.3 Методики дослідження мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності. 32

Висновок розділу 2..... **Помилка! Закладку не визначено.**7

РОЗДІЛ 3 ЕМПІРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЇ ТА ПРОКРАСТИНАЦІЇ СТУДЕНТІВ.

РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВМОТИВОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ ..... **Помилка! Закладку не визначено.**8

3.1 Емпіричне оцінювання рівня прокрастинації студентів під час освітнього процесу..... **Помилка! Закладку не визначено.**8

3.2 Дослідження психологічних особливостей мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності …..... 45

3.3 Розробка рекомендацій покращення успішності навчання на основі підвищення мотивації студентів……...53

Висновок розділу 3 59

ВИСНОВКИ 60

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 63

ДОДАТКИ…….68

ДОДАТОК А АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ..... 68

ДОДАТОК Б ПЕРВИННІ РЕЗУЛЬТАТИ ПСИХОДІАГНОСТИЧНИХ ТЕСТІВ……...78

ВСТУП

Актуальність дослідження. Успішне навчання в закладі вищої освіти неможливе без вчасного відпрацювання навчальних завдань студентами у відповідності до навчального плану. Результати аналізу літературних джерел показують, що систематичне відкладання на потім виконання навчальних завдань всупереч усвідомленню негативних наслідків, пов'язане з різними психологічними аспектами мотиваційної сфери студентів. Тому дослідження основних психологічних аспектів мотивації є важливою задачею для зниження рівня прокрастинації, що в результаті дозволить знайти шляхи для покращення успішності навчання студентів у закладі вищої освіти. Відомими вченими, які досліджували питання прокрастинації під час навчання були такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Карамушка Л. М., Бурка Д. Б., Юен Л. М., Б.В.Такман, К. Лей,. Питання мотивації досліджувались такими вітчизняними та зарубіжними вченими: М. Дворник, А. Маслоу, Scott H. Young, Richard M. Ryan, Edward L. Deci, Eccles, J. S., Wigfield A., Archer J., M. Glynn, T. R. Koballa.

Мотивація до навчально-пізнавальної діяльності, в свою чергу, визначається як поточним психоемоційним станом студента, так і множиною попередньо сформованих потреб окремої особистості. Психологічний стан кожного студента в конкретний момент часу є індивідуальним. Необхідно враховувати, що наявність високого рівня прокрастинації призводить до негативних емоційних станів. Узагальнено різні стани можуть бути представлені шкалою психоемоційного фону. Перебуваючи в тому чи іншому психоемоційному стані, людина має відповідну множину потреб для задоволення. Потреби також можуть бути різної природи та поділяються на внутрішні та зовнішні. Таким чином для кожного психоемоційного стану можна сформувати відповідну множину потреб. Разом з ними можна визначити множину мотивів якими керується індивід у своїй діяльності. Важливим при цьому є визначення шляхів переведення студентів з негативних психоемоційних станів для формування множини позитивних мотивів до навчання. Одним з

перспективних напрямків для цього є комплекс заходів для зниження рівня прокрастинації. Сформована в результаті множина стійких індивідуальних позитивних мотиваційних складових дозволить ще більше знизити поточний рівень прокрастинації у студентів та покращити їх успішність навчання.

Тому задача дослідження психологічних особливостей мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності з врахуванням рівня прокрастинації є **актуальною**.

Мета роботи теоретично вивчити та емпірично дослідити психологічні особливості мотиваційної сфери студентів з різним рівнем прокрастинації.

Відповідно до мети можна визначити наступні **завдання** даного дослідження:

1. Провести аналіз чинників та психологічних особливостей мотивації студентів до навчання при вивченні навчальних дисциплін;
2. Провести аналіз причин виникнення прокрастинації студентів під час навчально-пізнавальної діяльності;
3. Провести огляд існуючих засобів тестування та здійснити вибір методів дослідження психологічних особливостей мотиваційної сфери студентів;
4. Провести емпіричне дослідження психологічних особливостей мотивації сфери студентів з різним рівнем прокрастинації. Визначити основні шляхи удосконалення (покращення) мотивації до навчально-пізнавальної діяльності студентів з різним рівнем прокрастинації.
5. Розробити засоби автоматизованого визначення прогнозного рівня успішності студентів під час освітнього процесу з врахуванням їх психологічних особливостей.

Об’єктом дослідження є здобувачі освіти закладу вищої освіти під час освітнього процесу.

Предметом дослідження є психологічні особливості мотивації студентів з різним рівнем прокрастинації до навчально-пізнавальної діяльності.

Гіпотеза дослідження полягає у припущенні, що між рівнем прокрастинації студентів та їхньою мотивацією до навчально-пізнавальної діяльності існує складний зв'язок, який впливає на успішність навчання.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в роботі було використано наукові методи практичної спрямованості (спостереження, тестування) та теоретичного характеру, а саме: аналіз, синтез, порівняння. Також було здійснено математичне моделювання на основі нечітких систем логічного виводу для створення моделей автоматизованого визначення рівня успішності студентів.

Емпірична база дослідження. Дослідження було проведено на базі даних тестування здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» спеціальностей «Комп'ютерні науки», «Комп'ютерна інженерія».

Наукова новизна роботи полягає в удосконалені підходів щодо зменшення рівня прокрастинації у студентів та покращення результатів навчально-пізнавальної діяльності шляхом врахування психологічних особливостей їхньої мотивації в освітньому процесі.

Практичне значення роботи полягає в знаходженні підходів для зменшення рівня прокрастинації та підвищення мотивації у студентів в умовах сьогодення. Отримані результати дослідження можуть використовуватися для автоматизованого визначення очікуваної успішності від рівнів вмотивованості та прокрастинації студентів.

Структура роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи 62 сторінки. До списку використаних джерел включено 35 джерел, з них: 14 – українською мовою, 21 – іноземною.

Апробація результатів роботи була здійсненна шляхом участі у конференціях: «Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики», 2024-11-06», м. Полтава та публікації тез на тему: «Психологічні

особливості впливу мотивації на прокрастинацію студентів в навчальній діяльності», 06 листопада 2024 року, м. Полтава, Україна; "Modern Information Technologies and Artificial Intelligence Systems MIT@AIS-2025" та публікації статті: "Intelligent System for Assessment of Student Academic Performance Based on Fuzzy Logic", 19-22 травня 2025 р. Харків – Яремче.

РОЗДІЛ 1 АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Аналіз чинників та психологічних особливостей мотивації студентів до навчання при вивченні навчальних дисциплін

Проводячи аналіз психологічних особливостей мотивації студентів, слід зазначити, що навчальноо-пізнавальна діяльність під час освітнього процесу в закладі вищою освіти є однією із сфер діяльності молодою людини з множиною різних потреб. Освітній процес [1] накладає певні обмеження та особливості на діяльність людини: вимоги по вчасному відпрацюванню навчальних завдань, зібраність, обмеження на спілкування з конкретними викладачами, сталість обраних освітньо-професійних програм. Навчально-пізнавальна діяльність під час освітнього процесу є напруженою. Вона характеризується високою інтенсивністю заходів, незвичністю, складністю навчального матеріалу та завдань, обмеженістю термінів на їх відпрацювання. Такі її особливості можуть призводити до психоемоційних станів негативної модальності у здобувачів з низьким рівнем адаптивності та саморегуляції.

Перед сучасною системою вищої освіти [1] стоять завдання у навчанні та вихованні ініціативної, творчої, активної та вмотивованої молоді. Відомим фактом є те, що висока навчальна успішність грунтується на розвиненій системі мотивації студентів, повному усвідомленні множини власних мотивів, їх ідентифікації. Також важливими є механізми психічної саморегуляції особистості для забезпечення стійких станів позитивної модальності, які грунтуються на усвідомлені множини власних цілей та коректній їх пріоритизації. Зовнішнє регулювання можливе шляхом впливу (спонуканні, стимуляції) на складові мотиваційної сфери студентів під час освітнього процесу зі сторони психологічної служби навчального закладу та науково-педагогічних працівників.

Рис.1.1 Формування мотивів студентів під час освітнього процесу

Загальна структура такої взаємодії зображена на Рис.1.1. Однак мотиваційна сфера здобувачів вищої освіти має більш складну структуру, включаючи механізми психічної саморегуляції студентів та узагально може бути представлена на Рис.1.2.

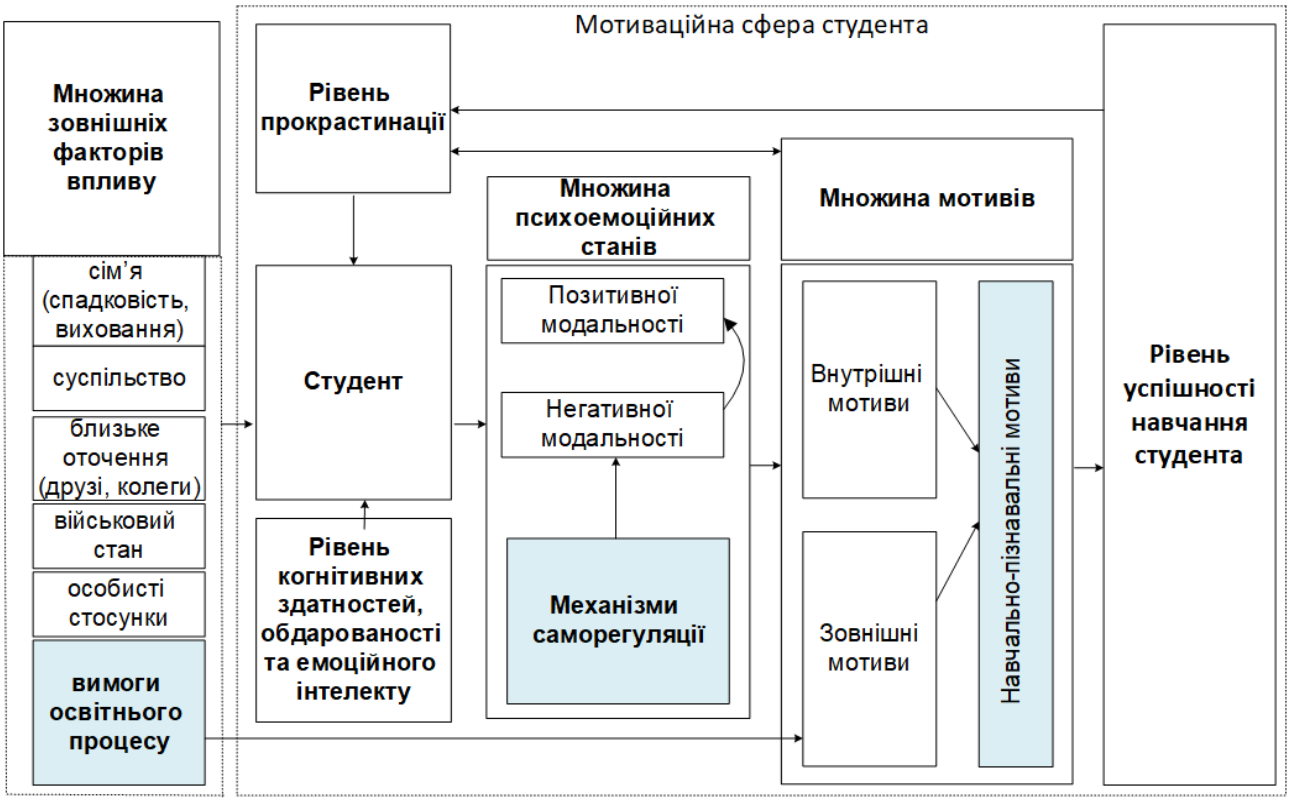

Рис.1.2 Психологічні особливості мотиваційної сфери студентів

Під час навчання на мотиваційну сферу здобувача освіти впливає множина зовнішніх факторів, а саме: сім'я, суспільство, близьке оточення, військовий стан, особисті стосунки, обмеження та вимоги освітнього процесу. Також важливими чинниками для формування стійких навчально-пізнавальних мотивів є наявність у здобувачів освіти необхідних засобів, в тому числі матеріального характеру, часового ресурсу тощо.

Разом з тим в освітньому середовищі створюються допоміжні механізми для психологічного супроводу. Так, в відповідності до основних вимог закону України «Про освіту» [1] в навчальних закладах створюється такий структурний підрозділ як психологічна служба. Основним завданням якої є забезпечення психологічного супроводу всіх учасників освітнього процесу. Так, стаття 76 вищезгаданого Закону України [1] описує роль психологічної служби в системі освіти, яка надає консультативну допомогу та сприяє взаємодії учасників освітнього процесу, а саме: здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників і іншого персоналу. Отже, метою функціонування психологічної служби є створення комфортних умов для навчання, самореалізації та подолання труднощів у учасників освітнього процесу. А її основними завданнями є [2]:

1. Адаптація та реабілітація: психологічний супровід допомагає в адаптації до освітнього середовища, а також у реабілітації в разі потреби.
2. Профілактика та корекція: організація заходів для запобігання стресовим ситуаціям, емоційному вигоранню та корекція небажаних психологічних станів.
3. Діагностика: вивчення психологічного стану, індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхнього рівня адаптації.
4. Консультування: індивідуальна та групова робота для вирішення особистих проблем, проблем освітнього процесу, проблем у стосунках.
5. Психопрофілактика: заходи, що попереджають розвиток психологічних проблем у учасників освітнього процесу.

6. Психокорекція: діяльність, спрямована на корекцію небажаної поведінки та станів.

7. Психологічна підтримка науково-педагогічних працівників: надання допомоги у роботі зі здобувачами освіти.

Так, згідно Положення про психологічну службу у Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» [2] практичний психолог університету здійснює такі заходи:

- психологічне забезпечення освітнього процесу;
- психологічний супровід психічного, розумового та соціального розвитку здобувачів вищої освіти;
- психологічну діагностику та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів вищої освіти;
- психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;
- реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів вищої освіти;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання здобувачів вищої освіти, особистісного та професійного розвитку тощо;
- роботу з постраждалими від насильства особами тощо.

Отже, незважаючи на вимоги та обмеження освітнього процесу в окремому навчальному закладі існують механізми психологічного супроводу для корекції психоемоційного стану здобувачів освіти та профілактики можливих психологічних проблем. Такий комплекс має забезпечувати високу ефективність освітнього процесу. Важливим аспектом при цьому є вчасно проведені заходи психологічної діагностики, що дозволяють виявити проблемні аспекти та завчасно вжити превентивні корегуючі заходи. Для отримання коректних результатів діагностики є потреба в якісному забезпеченні психодіагностичних досліджень сучасними методиками, що основані на відомих теоріях мотивації.

Проведений аналіз літературних джерел показав, що існує велика кількість підходів для опису мотиваційної сфери людини [3, 4, 5]. Основні з них наведені на Рис. 1.3.

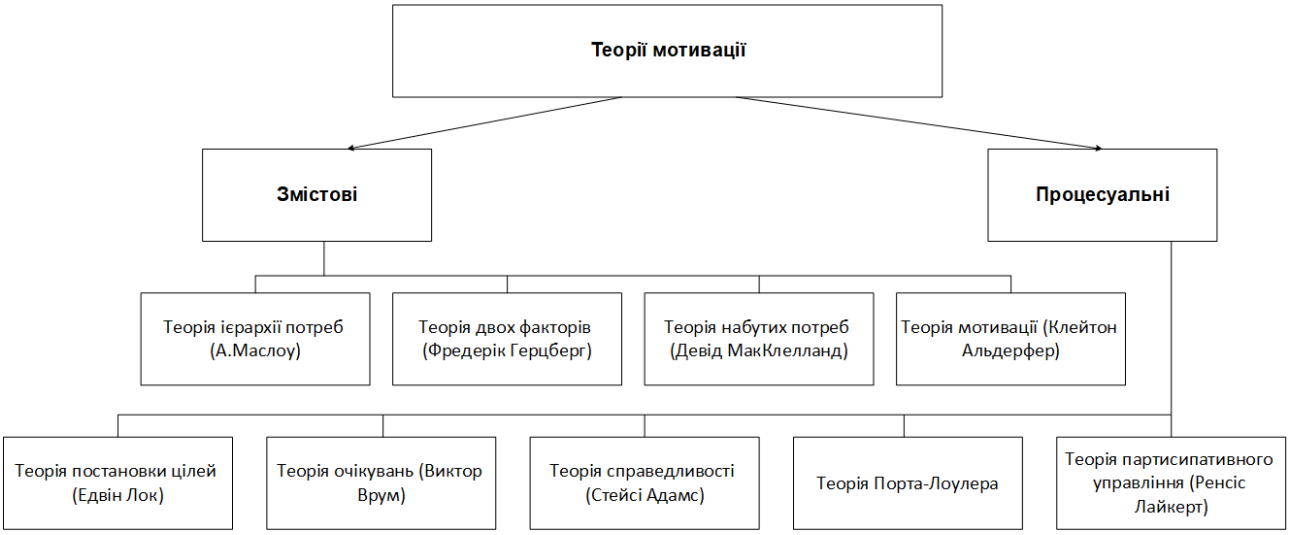

Рис.1.3 Психологічні теорії мотивації

Особливого поширення серед наявних підходів набула теорія мотивації А.Маслоу [4]. Згідно якої у людини існує множина потреб розподілених на декілька рівнів. Пріоритетність потреб кожного з визначених рівнів зростає після задоволення потреб нижчих рівнів.

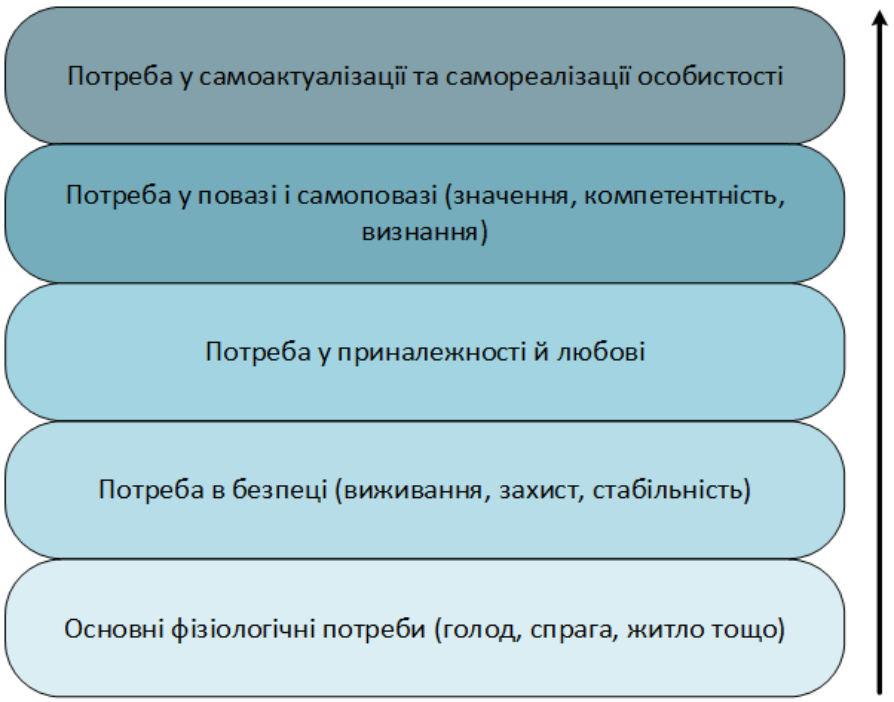

Рис.1.4 Рівні потреб людини за психологічною теорією мотивації Абрахама Маслоу

Разом з тим, в теорії мотивації Абрахама Маслоу [4] не враховуються суб'єктивна оцінка корисності задоволення будь-якої потреби. Тому з точки зору дослідження мотивів навчально-пізнавальної категорії цікавим є підходи, які враховують суб'єктивну корисність того чи іншого мотиву.

Відомими підходами для дослідження мотивації до навчання відзначились також автори Richard M. Ryan and Edward L. Deci [6]. В даній теорії відзначена важливість внутрішньої мотивації, автономії при освітньому процесі. Внутрішня мотивація буде зростати, коли здобувачі освіти відчуватимуть більше автономії під час освітнього процесу. В [7] Eccles J. S., & Wigfield A. пропонують теорію очікувань та цінностей, згідно якої рівень мотивації залежить від очікування успіху при розв'язанні завдання та цінністю результату такого розв'язання, яку здобувач освіти сам йому надає. Якщо студент переконаний, що може досягти успіху і що це для нього має користь, то його рівень мотивація збільшується. В [8] Archer J. провів дослідження, які показують, що вид цілі впливає на мотивацію. Так, студенти з орієнтацією на досягнення цілі більше залучені до навчального процесу. Дослідження Archer J. також показують, що організація освітнього процесу, яка спрямована на співпрацю і розвиток навичок, сприяє зростанню рівня мотивації.

Отже, під час освітнього процесу може бути сформована стійкість навчально-пізнавальної категорії мотивів за рахунок їх більшої корисності в порівнянні з мотивами для задоволення потреб нижчих рівнів у здобувачів освіти. Тому далі пропонується провести аналіз відповідних підходів. Так, відповідну теорію мотивації запропонував Scott H. Young в [9].

1.2 Огляд підходів для оцінки основних показників вмотивованості студентів до навчально-пізнавальної діяльності

Згідно з теорією Scott H. Young [9] рівень мотивації для досягнення цілі *i*-го мотиву визначається за формулою корисності, яка отримується як результат діяльності особистості:

$$U_i = \frac{E_i * P_i}{T_{Di} * S_{Di}} \tag{1.1}$$

де U_i – суб'єктивна корисність *i*-го мотиву; P_i - імовірність досягнення цілі *i*-го мотиву; E_i - очікуєма цінність результату досягнення цілі *i*-го мотиву; T_{Di} - значення часової затримки для досягнення *i*-го мотиву; S_{Di} - рівень чутливості особистості до часової затримки для досягнення *i*-го мотиву.

Це означає, що якщо є необхідність зменшити значення рівня прокрастинації, яка є обернено пропорційна суб'єктивній корисності мотиву, потрібно здійснювати вплив на одну з основних змінних у формулі (1.1): збільшити імовірність досягнення цілі, суб'єктивну цінність результату, зменшити затримку до досягнення результату або чутливість особистості до затримок (збільшити рівень терпіння та наполегливості).

Так, у випадку високої очікуємої цінності від досягнення цілі *i*-го мотиву, високої імовірності та низьких термінів для її досягнення та низьких значень чутливості до очікування результату, надасть найвищі значення корисності для *i*-го мотиву. Кожна із вищезазначених складових має вплив на кінцеве значення корисності. Так, збільшення корисності для *i*-го мотиву може відбуватися через свідоме його відтермінування, а відповідно і зменьшення термінів, які залишаються на досягнення *i*-ої цілі. Невеликі значення цієї складової є характерної ознакою особистостей з високим рівнем прокрастинації. Так, свідоме та навмисне затягування реалізації цілей з високими показниками

корисності збільшують її значення через скорочення термінів досягнення цілей. Разом з тим подальше невиконання відтермінованих завдань може призводити до негативних психоемоційних станів, а відповідно і зміни пріоритезації мотивів особистості. Важливим при цьому є знаходження оптимального балансу між множиною мотивів особистості та часу необхідного для їх реалізації.

Чутливі до затримок особистості, які болісно переживають очікування та мають імпульсивний тип характеру також мають високий рівень прокрастинації. Це повязано з відсутністю наполегливості та незавершеністю початих задач. А ефективним засобом саморегуляції при цьому є психологічні прийоми направлені на збільшення рівня терпіння та наполегливості при досягненні цілей.

Таким чином кожен *i*-ий мотив з множини мотивів особистості може мати різне значення корисності U_i в різні періоди життя людини. Задача ранжування мотивів за величиною корисності є постійною та дозволяє особистості вирішити задачу часового менеджменту для визначення черговості виконання завдань за величиною їх корисності. Разом з тим необхідно враховувати, що значення корисності *i*-го мотиву, розраховане в відповідності до формули (1.1) для конкретної особистості може змінюватися у часі. Так, в процесі життєдіяльності можуть з'являтися нові цілі та мотиви їх досягнення, які матимуть більші оціночні значення корисності, також можуть змінюватися значення факторів впливу, що входять до формули (1.1) для існуючих мотивів, а існуючі мотиви можуть зникати. Такі зміни призводять до потреби постійного оновлення значень в системі ранжування мотивів за величиною їхньої корисності.

Важливе значення в житті кожної людини має освіта. Потреба в отриманні знань є основою для формування навчально-пізнавальних мотивів. Такі мотиви можуть мати як внутрішній, так і зовнішній характер. Підмножина навчально-пізнавальних мотивів знаходиться в тісній взаємодії з іншими мотивами особистості та займає певну позицію з врахуванням значення корисності за результатами ранжування.

Однією з пріоритетних задач закладів вищої освіти є формування в освітньому середовищі високих значень корисності для мотивів навчально-

пізнавальної категорії у кожного студента. Так, для рішення цієї задачі існує два основних механізми, а саме: перший, пов'язаний з внутрішньої мотивацією та здатністю особистості до саморегуляції [10] у випадку несприятливих обставин для перебування в психоемоційних станах з позитивною модальністю з стійким збереженням високих значень корисності навчально-пізнавальних мотивів; другий, пов'язаний з заходами зовнішньої стимуляції та корегування зі сторони закладу вищої освіти для створення сприятливих умов забезпечення позитивного психоемоційного стану студентів під час освітнього процесу.

В загальному для оцінки якості освітнього процесу пропонується щосеместрово оцінювати такі характеристики, як: успішність навчання, якість успішності навчання студентів та середній бал в межах навчальних груп за формулами (1.2)-(1.4):

$$Succses = \frac{\sum_{i=3}^{5} N_i}{N_\Sigma} * 100, \tag{1.2}$$

$$Q_s = \frac{\sum_{i=4}^{5} N_i}{N_\Sigma} * 100 \tag{1.3}$$

$$Avg = \frac{\sum_{i=2}^{5} i * N_i}{N_\Sigma} \tag{1.4}$$

Де $Succses$ - рівень успішності навчання, Q_s - якість успішності навчання, Avg - середній бал, N_i - кількість студентів, які отримали *i*-ту оцінку, N_Σ - сумарна кількість студентів. Також, необхідно здійснювати постійний моніторинг психоемоційного стану кожного студента в навчальній групі та його корекцію для забезпечення позитивної модальності. Вважається, що такий підхід дозволить забезпечити стійкість показника корисності навчально-пізнавальної категорії мотивів та формування стійких механізмів саморегуляції для корекції позитивного психічного стану здобувачів вищої освіти.

Негативним чинником впливу на мотивацію студентів є явище прокрастинації. Що може призводити до негативних емоційних станів та зниження мотивації [11, 12]. Тому аналізу можливих причин її виникнення та подолання під час освітнього процесу необхідно приділяти значну увагу.

1.3 Аналіз причин виникнення прокрастинації студентів під час навчально-пізнавальної діяльності.

Прокрастинація є свідомим відтермінуванням людиною свїх запланованих заходів з врахуванням негативних наслідків такого відтермінування [11].

Для визначеня рівня прокрастинації існує декілька підходів. Так, до відомих напрямків дослідження прокрастинації відносять самоаналіз та дослідження основані на опитувальниках. Важливим аспектом при цьому є поточний психоемоційний стан здобувача освіти. Так, психоемоційні стани негативної модальності можуть призводити до зниження рівня мотивації та зростання прокрастинації [12]. Найбільш поширені психологічні стани такої спрямованості зображені на Рис.1.5.

Рис.1.5 Психологічні стани негативної модальності внаслідок прокрастинації

Так, наприклад, перебування у стресовому стані призводить до відкладання більшості завдань незалежно від рівня їхньої суб’єктивної корисності. Що в

подальшому призводить до їх накопичення та інших негативних наслідків пов’язаним з зростанням рівня прокрастинації. Тому важливим є аналіз можливих чинників виникнення прокрастинації у здобувачів вищої освіти. Так, на основі аналізу літературних джерел [11-14], можна визначити основні причини прокрастинації. На рис. 1.6 зображено основні причини прокрастинації.

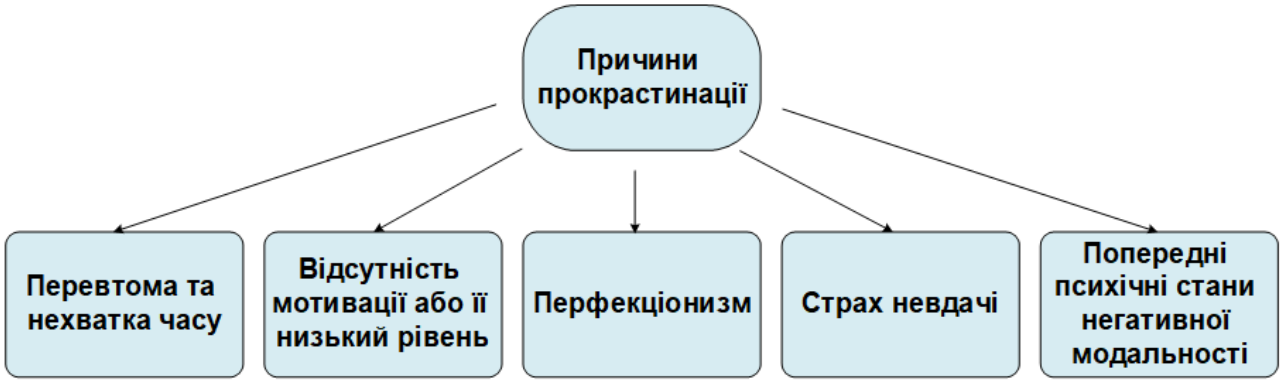

Рис.1.6 Основні причини прокрастинації

Як видно з рис. 1.6 однією з вагомих причин прокрастинації є відсутність мотивації або її низький рівень. Тобто мається зворотній зв'язок між прокрастинацією та мотивацією.

Також важливим аспектом аналізу явища прокрастинації є розподіл прокрастинації на види. Так, в [12, 13, 14] серед наведених на рис 1.7 основних видів прокрастинації виділяють академічну прокрастинацію.

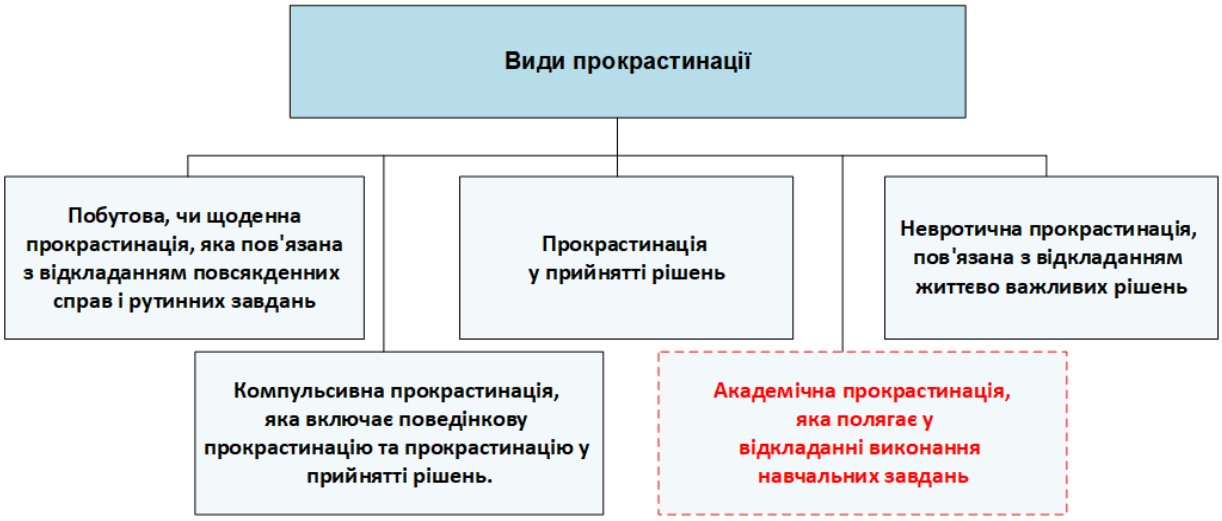

Рис.1.7 Основні види прокрастинації

Академічна прокрастинація полягає в відкладанні здобувачами освіти виконання навчальних завдань. Таке поступове накопичення невиконаних завдань може призводити до необхідності їх відпрацювання в дуже короткі та обмежені терміни. Результатом цього є психоемоційні стани негативної модальності, що характеризуються підвищеню тривожністю, роздратованістю тощо. Та як наслідок загальне зниження мотивації та рівня успішності навчання. Тому важливим аспектом супроводу освітнього процесу є психодіагностична робота. Вона потребує комплексності та системності застосування загальновизнаних методик дослідження мотиваційної сфери здобувачів освіти для вчасного виявлення проблемних моментів та вчасної їх корекції.

Отже, важливим фактором розвитку стійкості навчально-пізнавальної категорії мотивів є врахування рівня прокрастинації здобувачів освіти. Здобувачі з дуже високим рівнем прокрастинації потребують значно більшої уваги та заходів для зниження її рівня.

Висновок розділу 1

Таким чином в першому розділі проведено аналіз мотиваційної сфери здобувачів вищої освіти. З’ясовано, що для навчально-пізнавальної категорії мотивів характерними є складні взаємозалежності з рівнем прокрастинації, які потребують додаткових досліджень. Так, студенти з високим рівнем академічної прокрастинації мають низький рівень мотивації до навчання. Це може бути пов'язаним з підвищеним рівнем тривожності та низькими показниками психоемоційної саморегуляції.

Важливим при цьому є наявність в закладі освіти відповідних структурних підрозділів (наприклад, психологічної служби) для психологічної підтримки та корекції психоемоційного стану здобувачів освіти, а також можливості корегування навчальних завдань науково-педагогічними працівниками, виходячи з прогнозованого рівня успішності.

Для цього під час освітнього процесу існує потреба діагностики у здобувачів освіти поточного стану рівнів мотивації до навчання та прокрастинації при виконанні навчальних завдань на основі відомих та загальновизнаних психологічних методик діагностування.

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТІВ З ВРАХУВАННЯМ ЇХ РІВНЯ ПРОКАСТРИНАЦІЇ

2.1 Вибір методів дослідження психологічних особливостей мотиваційної сфери студентів. Огляд існуючих засобів тестування

Основними методологічними підходами для проведення дослідження мотиваційної сфери студентів є психологічна теорія мотивації особистості та основні принципи сучасної психології [5]. Також у дослідженні зроблено акцент на забезпеченні принципу системності. Системний підхід дозволяє врахувати взаємозв'язки між різними аспектами мотиваційної сфери студентів з врахуванням явища прокрастинації. При підборі методів дослідження враховано вимоги вивчення психологічних механізмів мотиваційної сфери під час освітнього процесу та дослідження психічних явищ у здобувачів освіти в динаміці освітнього процесу. При виборі методик дослідження необхідно враховувати різноманітність застосованих підходів та їх відповідність предмету дослідження, що має забезпечити повноту та адекватність дослідження та дозволить забезпечити необхідний рівень достовірності отриманих результатів.

Мотивація, як основа будь-якої усвідомленої діяльності, в тому числі навчально-пізнавального характеру, потребує засобів коректної психологічної діагностики. Такий підхід дозволить вчасно зібрати повну інформацію про психологічні чинники мотиваційної сфери студентів закладів вищої освіти, провести на основі отриманих даних необхідні заходи психологічної корекції у разі виявлення осіб, які цього потребують.

Згідно проведеного вище аналізу підходів для діагностування мотиваційної сфери студентів в роботі пропонується використати такі методичні підходи [15], [16], [17], [18], [19]:

1.Анкету «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник;

2. Методику Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT).

3. Опитувальник мотивації до навчання в університеті на основі шкали академічної мотивації (Vallerand, R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE).

4. Методику «Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale).

5. Методику «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS)).

6. Опитувальник для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ), згідно з методикою M. Glynn та T. R. Koballa.

З аналізу літературних джерел відомим є факт залежності мотивації студентів від рівня їхньої прокрастинації та психоемоційного стану. Тому при організації методики досліджень пропонується здійснювати поетапне дослідження, на початковому етапі рівня прокрастинації згідно з діагностичним інструментарієм: «Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale), «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS)), анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник. На наступному етапі пропонується здійснювати дослідження мотивації до навчання на основі: опитувальника мотивації до навчання в університеті на основі шкали академічної мотивації (Vallerand, R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE), опитувальника для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ), згідно з методикою M. Glynn та T. R. Koballa. Також на цьому етапі для визначення здатності особистості до саморегуляції та корекції негативних психічних станів пропонується визначати рівень емоційного інтелекту за методикою Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT).

2.2 Методики дослідження прокрастинації студентів під час освітнього процесу

Під час аналізу успішності освітнього процесу серед студентів важливим є використання дієвих інструментів початкового психологічного скринінгу (методик), які дозволяють визначити та оцінити рівень прокрастинації кожного окремого студента.

До таких методик відносять:

- «шкалу загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS));
- «шкалу прокрастинації» Б.В. Такмана (Tuckman Procrastination Scale);
- анкету «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М Дворник.

Отримані дані про рівень прокрастинації дозволять визначити напрямки подальшого вивчення психологічних особливостей мотиваційної сфери студента.

Опитувальник «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS)) дозволяє отримати початкові дані про схильність до відтермінування завдань та виявити чинники, що негативно впливають на психоемоційний стан студентів для надання подальших рекомендацій науково-педагогічним працівникам та психологам університету.

Цей опитувальник містить 20 питань, перелік яких показаний на Рис.2.1.

Відповідаючи на кожне питання студент має обрати одну з 5 запропанованих відповідей, які показують ступінь його згоди (незгоди) із твердженням. Всі питання поділяються на дві категорії: прямі та оберенені. А саме: прямі твердження (номери: 1, 2, 5, 7, 9, 10, 12, 16, 17, 19), оберненні твердження (номери: 3, 4, 6, 8, 11, 13, 14, 15, 18, 20). Варіанти відповідей на прямі (обернене) твердження дають певну кількість балів, а саме: 1(5)-Абсолютно не згоден(на); 2(4)-Не згоден(на); 3(3)-Важко визначитися; 4(2)-Згоден(на); 5(1)-Абсолютно згоден(на). За результатами опитування проводиться підрахунок суми балів для визначення схильності до прокрастинації та робиться висновок:

75-100 балів – висока схильність; 45-75 балів – середня схильність; до 45 балів – низька схильність.

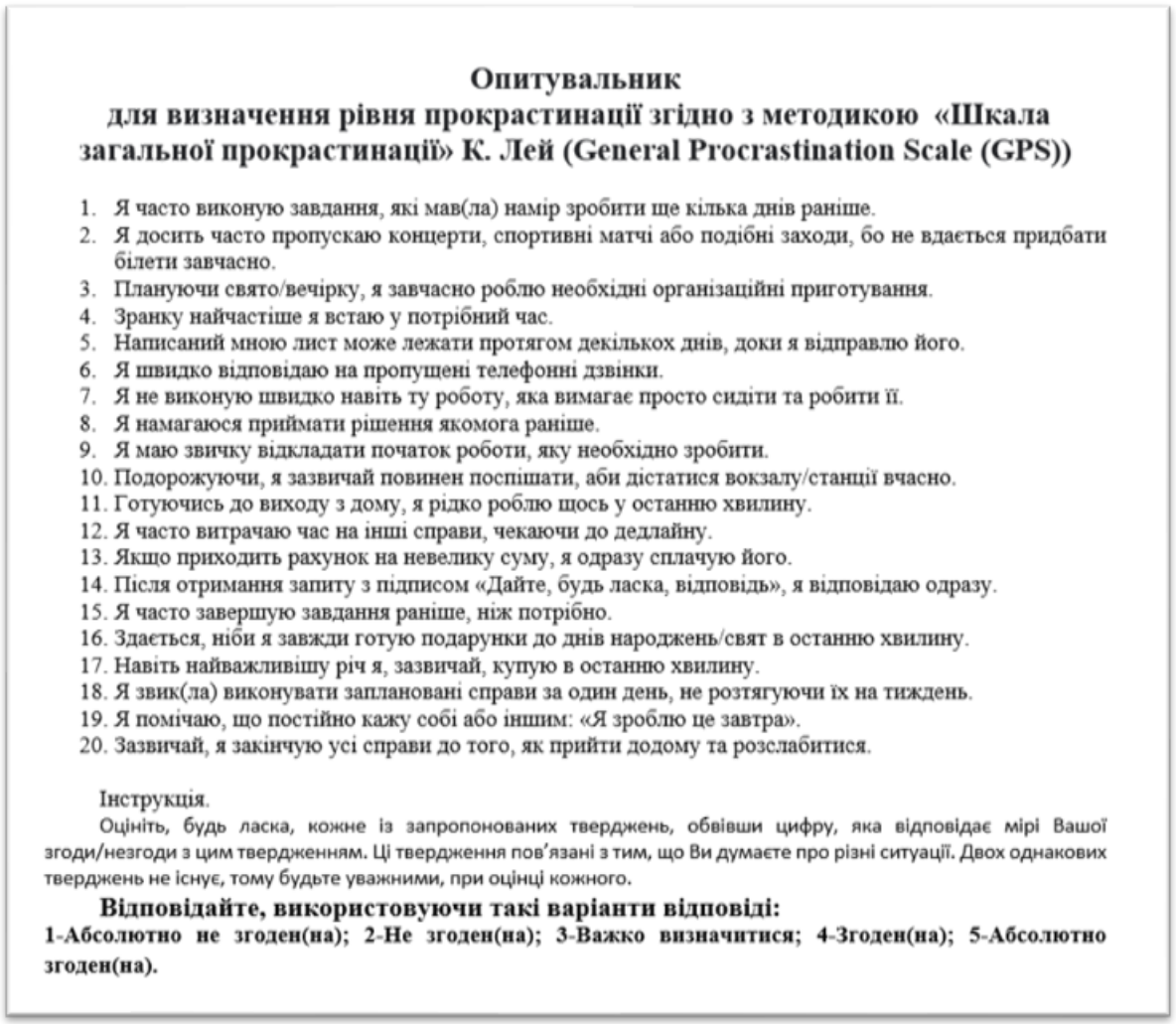

Опитувальник
для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS))

1. Я часто виконую завдання, які мав(ла) намір зробити ще кілька днів раніше.
2. Я досить часто пропускаю концерти, спортивні матчі або подібні заходи, бо не вдається придбати білети завчасно.
3. Плануючи свято/вечірку, я завчасно роблю необхідні організаційні приготування.
4. Зранку найчастіше я встаю у потрібний час.
5. Написаний мною лист може лежати протягом декількох днів, доки я відправлю його.
6. Я швидко відповідаю на пропущені телефонні дзвінки.
7. Я не виконую швидко навіть ту роботу, яка вимагає просто сидіти та робити її.
8. Я намагаюся приймати рішення якомога раніше.
9. Я маю звичку відкладати початок роботи, яку необхідно зробити.
10. Подорожуючи, я зазвичай повинен поспішати, аби дістатися вокзалу/станції вчасно.
11. Готуючись до виходу з дому, я рідко роблю щось у останню хвилину.
12. Я часто витрачаю час на інші справи, чекаючи до дедлайну.
13. Якщо приходить рахунок на невелику суму, я одразу сплачую його.
14. Після отримання запиту з підписом «Дайте, будь ласка, відповідь», я відповідаю одразу.
15. Я часто завершую завдання раніше, ніж потрібно.
16. Здається, ніби я завжди готую подарунки до днів народжень/свят в останню хвилину.
17. Навіть найважливішу річ я, зазвичай, купую в останню хвилину.
18. Я звик(ла) виконувати заплановані справи за один день, не розтягуючи їх на тиждень.
19. Я помічаю, що постійно кажу собі або іншим: «Я зроблю це завтра».
20. Зазвичай, я закінчую усі справи до того, як прийти додому та розслабитися.

Інструкція.

Оцініть, будь ласка, кожне із запропонованих тверджень, обвівши цифру, яка відповідає мірі Вашої згоди/незгоди з цим твердженням. Ці твердження пов'язані з тим, що Ви думаєте про різні ситуації. Двох однакових тверджень не існує, тому будьте уважними, при оцінці кожного.

Відповідайте, використовуючи такі варіанти відповіді:
1-Абсолютно не згоден(на); 2-Не згоден(на); 3-Важко визначитися; 4-Згоден(на); 5-Абсолютно згоден(на).

Рис.2.1 Питання опитувальника для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS))

Методика «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (GPS) дозволяє визначати рівень схильності студентів до прокрастинації в повсякденноій діяльності. К. Лей визначає прокрастинацію як добровільне, усвідомлене відкладання завдань, незважаючи на можливий негативний ефект для особистості. Максимальна кількість можливих балів – 100. Якщо рівень прокрастинації більше 75 балів, то здобувач освіти потребує більш глибокого психологічного діагностування. Опитування за зазначеною методикою

проводиться з усіма студентами в межах навчальної групи. Для зручності проведення опитувань використовуються розроблені Google-форми.

Для забезпечення повноти і об'єктивності проведених досліджень та більш глибокого діагностування схильності до прокрастинації студентів пропонується використати «Шкалу прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale). Перелік питань цієї шкали наведений на Рис. 2.2.

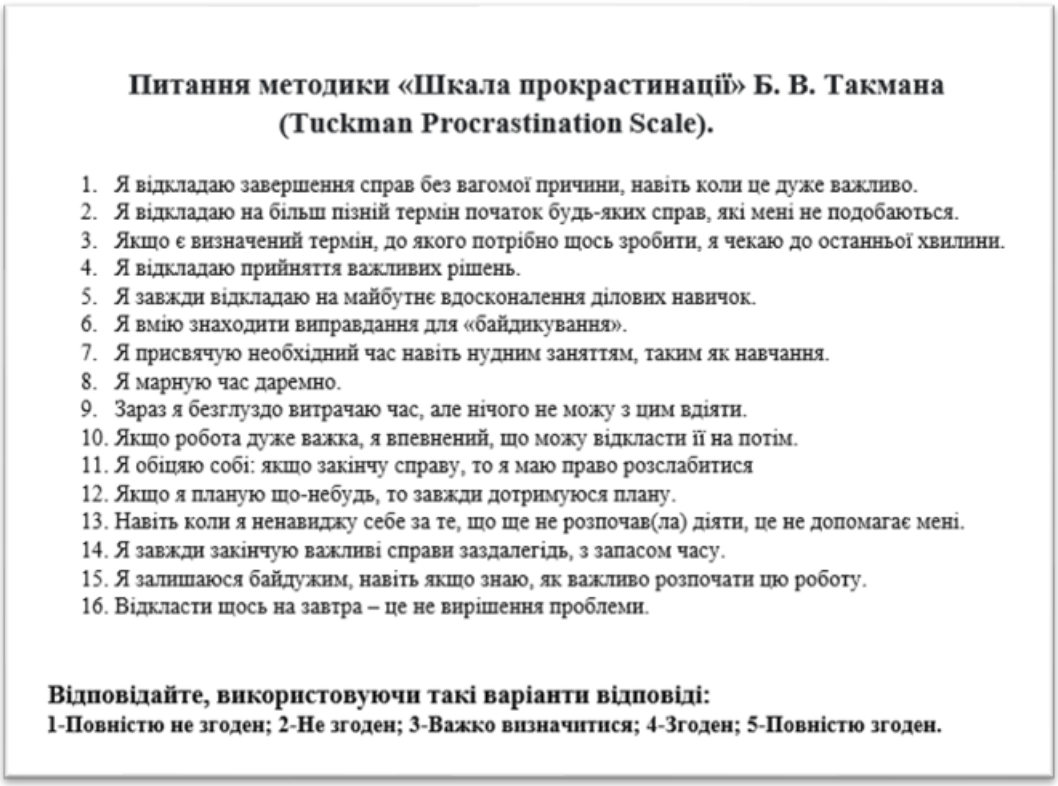

Питання методики «Шкала прокрастинації» Б. В. Такмана (Tuckman Procrastination Scale).

1. Я відкладаю завершення справ без вагомої причини, навіть коли це дуже важливо.
2. Я відкладаю на більш пізній термін початок будь-яких справ, які мені не подобаються.
3. Якщо є визначений термін, до якого потрібно щось зробити, я чекаю до останньої хвилини.
4. Я відкладаю прийняття важливих рішень.
5. Я завжди відкладаю на майбутнє вдосконалення ділових навичок.
6. Я вмію знаходити виправдання для «байдикування».
7. Я присвячую необхідний час навіть нудним заняттям, таким як навчання.
8. Я марную час даремно.
9. Зараз я безглуздо витрачаю час, але нічого не можу з цим вдіяти.
10. Якщо робота дуже важка, я впевнений, що можу відкласти її на потім.
11. Я обіцяю собі: якщо закінчу справу, то я маю право розслабитися
12. Якщо я планую що-небудь, то завжди дотримуюся плану.
13. Навіть коли я ненавиджу себе за те, що ще не розпочав(ла) діяти, це не допомагає мені.
14. Я завжди закінчую важливі справи заздалегідь, з запасом часу.
15. Я залишаюся байдужим, навіть якщо знаю, як важливо розпочати цю роботу.
16. Відкласти щось на завтра – це не вирішення проблеми.

Відповідайте, використовуючи такі варіанти відповіді:
1-Повністю не згоден; 2-Не згоден; 3-Важко визначитися; 4-Згоден; 5-Повністю згоден.

Рис.2.2 Питання опитувальника згідно з методикою «Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale)

«Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана містить 16 питань. Вона дозволяє визначати рівень вираженості прокрастинації в повсякденній діяльності особистості, а також у навчанні.

Відповідаючи на кожне питання студент має обрати одну з 5 запропанованих відповідей, які показують ступінь його згоди (незгоди) із твердженням. Всі питання поділяються на дві категорії: прямі та оберенені. А саме: прямі твердження (номери: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 15), оберненні твердження (номери: 7, 12, 14, 16). Варіанти відповідей на прямі (обернені) твердження дають певну кількість балів, а саме: 1(5)-Повністю не згоден(на);

2(4)-Не згоден(на); 3(3)-Важко визначитися; 4(2)-Згоден(на); 5(1)-Повністю згоден(на). За результатами опитування проводиться підрахунок суми балів для визначення схильності до прокрастинації та робиться висновок: 55-64 балів – висока схильність; 48-54 балів – середня схильність; 35-47 балів – низька схильність.

Наступним засобом інструментальної діагностики рівня прокрастинації є анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник. Питання анкети наведені на Рис.2.3.

Питання для визначення рівня прокрастинації згідно з анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник

1. Ви відчуваєте ускладнення, приймаючи рішення, навіть тоді, коли для цього є всі умови.
2. Перед тим як почати діяти, Ви намагаєтеся зважити все до останньої дрібниці.
3. Ви схильні до того, аби постійно виправляти та удосконалювати те, над чим працюєте.
4. Ви часто відчуваєте потребу в якомога досконалішому виконанні Ваших справ.
5. Ви не можете одразу ж почати виконувати завдання, не прояснивши для чого воно.
6. Ви зазвичай недооцінюєте кількість часу, яка насправді потрібна для виконання завдання.
7. Ви не приділяєте достатньо уваги плануванню своїх справ.
8. Свою схильність до відкладання справ на потім Ви пов'язуєте з нестачею сумлінності, дисципліни, організованості.
9. До виконання справ Ви зазвичай стаєте швидко, імпульсивно.
10. Для Вас важливіша негайна винагорода за активність, ніж можливий у перспективі цінніший результат.
11. Ви вважаєте, що краще могли б упоратися зі своїми справами, якби Вас хтось контролював.
12. Зазвичай Ваша невпевненість у власних силах гальмує виконання поставлених завдань.
13. Ви не можете робити справи тоді, коли Вам сумно або Ви чимось стривожені.
14. Ви боїтеся розчарувати себе або інших, якщо не впораєтесь із поставленим завданням.
15. Вас може засмутити те, що, успішно виконавши справу, Ви стаєте центром уваги, чужих заздрощів або роздратування.
16. Ви переживаєте через те, що успішно виконана Вами справа може спровокувати завищені очікування оточуючих.
17. Ви часто замість того, щоб безпосередньо виконувати справи, марнуєте час, тривожачись щодо їх результату.
18. Зазвичай Вам хочеться ухилитися від виконання справи, яка є аж занадто важливою.
19. Ви часто уникаєте справ, які є для Вас новими і незнайомими.
20. Ви не особливо потребуєте чітких правил та інструкцій для виконання поставлених завдань.
21. Ви дуже рідко виконуєте завдання раніше встановленого терміну.
22. Ви не маєте звички одразу ж, як тільки отримали завдання, обмірковувати, як Ви його виконуватимете.
23. Вам легше прийняти рішення або стати до виконання завдання, якщо Вас хтось підтримує.
24. Ви не можете продуктивно виконувати спільне завдання з тим, хто Вам не подобається.
25. Ви зазвичай не виконуєтенеобхідне завдання, якщоне згодніз ним.
26. Цілком ймовірним є те, що Ви не виконаєте певну справу, якщо сприймаєте її як неважливу.
27. Ви не будете виконувати певне завдання, якщо знатимете, що не отримаєте винагороди.
28. Имовірніше, що до виконання простого завдання Ви станете швидше, ніж до виконання більш складного.
29. Вас приваблюють завдання, які легко і швидко можна виконати, отримавши моментальне задоволення.
30. Ви довго зволікаєте з виконанням справи, яка Вас не приваблює.
31. Зазвичай Ви не можете стабільно працювати над складним та монотонним завданням.
32. Зазвичай Вам не вистачає натхнення, аби переключитися з відпочинку на виконання поставленого перед Вами завдання.
33. Ви схильні відкладати на потім ті справи, які маєте повторювати досить часто.
34. Вам подобається, коли Ваші завдання виконує хтось інший.
35. Ви більше цінуєте час, проведений з близькими або цікавими людьми, ніж витрачений на виконання запланованих справ.
36. Ви часто відкладаєте виконання завдань до останнього моменту, аби отримати гострі відчуття в умовах дефіциту часу.
37. Ви краще виконуєте завдання, якщо розумієте, що всі строки вже минули.
38. Ви часто переоцінюєте свої можливості щодо виконання складних завдань.
39. Зазвичай Ви відкладаєте виконання певного завдання до того часу, коли, на Вашу думку, з'явиться слушна нагода.
40. Ви зазвичай упевнені в тому, що виконаєте поставлене завдання, навіть якщо ще не почали нічого робити.
41. Ви вірите в те, що, зволікаючи з виконанням поставлених завдань, Ви зможете досягти максимального рівня концентрації уваги.

Відповідайте, використовуючи такі варіанти відповіді:
1-Однозначно ні; 2-Радше ні; 3-Можливо так, можливо ні; 4-Радше так; 5-Однозначно так.

Рис.2.3 Форма для визначення рівня прокрастинації згідно з анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник

Опитувальник створений на основі дослідження прокрастинації, з припущенням, що ознаки прокрастинації можуть бути виявлені у всіх опитаних.

Обробка та інтерпретація отриманих результатів здійснюється за груповими нормами, за такими частковими факторами [18]:

1. «Недооцінка готовності до виконання завдання», питання (3, 6, 11, 12, 13, 21, 23, 26, 28, 29, 30, 32, 34, 40). Високі показники (близько 70 балів) досліджуваних за комплексом питань, що належать до цього фактору, інтерпретуються як схильність до відтермінування через оцінку завдань як складних, тривалих, неважливих; через особистісну нестабільність, необхідність підтримки або контролю, недооцінку часу та власних ресурсів для виконання справи.

2. «Подолання страху відповідальності», питання (17, 18, 19, 36, 38, 39). Високий рівень (близько 30) за цим фактором свідчить про тривожну поведінку уникнення важливих, складних, незнайомих завдань, що супроводжується пошуком специфічного стану для їхнього виконання.

3. «Знижений рівень зацікавленості», питання (5, 7, 8, 22, 33, 37). Високі показники (близько 30) за цим фактором демонструють загальну незацікавленість досліджуваних щодо справ, які потребують виконання.

4. «Орієнтація на соціальну винагороду», питання (10, 14, 16, 24, 25, 27, 31). Досліджуваним з високими показниками (близько 35) за цим фактором властиве бажання отримати зиск від виконання завдань, а також соціальне схвалення.

5. «Схильність до педантизму», питання (1, 2, 4, 9, 15, 20, 35, 41). Високі показники (близько 40) за цим фактором свідчать про те, що досліджувані відкладають свої справи через особистісну нерішучість, неквапливість, схильність до внормованості.

2.3 Методики дослідження мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності

Для визначення рівня мотивації студентів до навчання скористаємось наведеними нижче методиками. Так, перша відома методика основана на опитувальнику для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ) M. Glynn та T. R. Koballa. Питання опитувальника наведені на Рис.2.4.

Опитувальник
для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ), згідно з методикою M. Glynn та T. R. Koballa

1. Я отримую задоволення від вивчення навчальних дисциплін.
2. Навчальні дисципліни, які я вивчаю, пов'язані з моїми особистими цілями.
3. Мені подобається виконувати контрольні роботи, складати іспити з навчальних дисциплін краще за інших студентів.
4. Я непокоюсь через те, наскільки добре я напишу контрольні роботи, складу іспити з навчальних дисциплін.
5. Якщо у мене виникають проблеми при вивченні навчальних дисциплін, я намагаюсь з'ясувати, в чому їх причина.
6. Я відчуваю тривогу, коли приходить час писати контрольні роботи, складати іспити з навчальних дисциплін.
7. Отримати хорошу оцінку з навчальної дисципліни є важливим для мене.
8. Я докладаю достатньо зусиль при вивченні навчальних дисциплін.
9. Я так організовую свій навчальний процес, щоб гарантовано добре опанувати навчальні дисципліни.
10. Я думаю про те, в якій мірі опанування навчальних дисциплін допоможе мені знайти хорошу роботу.
11. Я думаю про те, чим навчальні дисципліни, які я опановую, можуть бути корисними для мене.
12. Я очікую, що опаную навчальні дисципліни так само добре або краще тих, хто вивчає їх одночасно зі мною.
13. Я хвилююся щодо того, що погано напишу контрольні роботи, складу іспит з професійно орієнтованої дисципліни.
14. Я турбуюся з приводу того, що інші студенти краще за мене знають навчальні дисципліни.
15. Я думаю про те, як бали з навчальних дисциплін можуть вплинути на мій загальний навчальний рейтинг у семестрі.
16. Знання, отримані під час опанування навчальних дисциплін, для мене важливіші за одержані з них оцінки.
17. Я думаю про те, як вивчення навчальних дисциплін може допомогти моїй кар'єрі.
18. Я терпіти не можу писати контрольні та складати іспити з навчальних дисциплін.
19. Я думаю про те, як зможу використати знання, набуті протягом вивчення навчальних дисциплін.
20. Це я роблю щось не так, коли не розумію чогось з навчальної дисципліни.
21. Я переконаний, що можу добре виконувати завдання та проекти з навчальних дисциплін.
22. Я вважаю опанування навчальних дисциплін цікавим.
23. Навчальні дисципліни, які я вивчаю, відповідають моєму стилю життя.
24. Я вірю, що зможу вдосконалити навички та опанувати нові вміння, вивчаючи навчальні дисципліни.
25. Навчальні дисципліни, які я опановую, мають для мене практичне значення.
26. Я добре готуюся до контрольних робіт та іспитів з навчальних дисциплін.
27. Я люблю навчальні дисципліни, які вимагають від мене застосування значних зусиль для їх опанування.
28. Я впевнений, що зможу добре написати контрольні роботи та скласти іспити з навчальних дисциплін.
29. Я переконаний, що зможу отримати відмінну оцінку ("A" за ECTS) з навчальних дисциплін.
30. Розуміння змісту навчальних дисциплін викликає у мене відчуття задоволення

Варіант можливих відповідей на кложне питання:

де 1 – ніколи, 2 – рідко, 3 – час від часу, 4 – зазвичай, 5 – завжди.

Рис.2.4 Питання опитувальника для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ), згідно з методикою M. Glynn та T. R. Koballa

Опитувальник містить 30 питань. За логікою авторів опитувальника, окремим підсистемам загальної мотивації до вивчення навчальних дисциплін відповідають наступні твердження з переліку:

«внутрішній мотивації» – твердження 1, 16, 22, 27, 30;

«зовнішній мотивації» – 3, 7, 10, 15, 17;

«особистій релевантності» – 2, 11, 19, 23, 25;

«самодетермінації» – 5, 8, 9, 20, 26;

«самоефективності» – 12, 21, 24, 28, 29 та

«занепокоєнню з приводу оцінок» – 4, 6, 13, 14, 18.

Бал за шкалою являє собою суму балів по окремих твердженнях, однак перед його підрахунком судження, віднесені до підсистеми "занепокоєння з приводу оцінок", мають бути перекодованими у зворотному порядку. Таким чином, загальний бал, одержаний за шкалою, знаходиться у діапазоні від 30 до 150, де здобувачі освіти з загальним балом від 30 до 59 характеризуються як такі, що мають низьку мотивацію, з 60 до 89 – помірну, з 90 до 119 – високу та від 120 до 150 – дуже високу.

Далі пропонується використати методику основану на шкалі академічної мотивації (Vallerand R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE, AMS). Опитувальник містить 20 питань. Питання опитувальника наведені на Рис.2.5.

Опитувальник
мотивації до навчання в університеті на основі шкали академічної мотивації (Vallerand, R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini
THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE (AMS)

1. Чесно кажучи, я не знаю навіщо я навчаюся, я насправді відчуваю, що витрачаю свій час в університеті.
2. Колись у мене були вагомі причини піти навчатися в університет; однак тепер я думаю, чи варто мені продовжувати.
3. Я не розумію, навіщо я ходжу до університету, і, відверто кажучи, мені байдуже.
4. Я не знаю та не можу зрозуміти, що я роблю в університеті.
5. Я навчаюсь в університеті принаймні тому що мені потрібна вища освіта, щоб знайти високооплачувану роботу згодом.
6. Я навчаюсь в університеті щоб згодом отримати більш престижну роботу.
7. Я навчаюсь в університеті тому що я хочу мати «хороше життя» пізніше.
8. Я навчаюсь в університеті щоб потім мати кращу зарплату.
9. Я навчаюсь в університеті щоб довести собі, що я здатний(а) завершити своє навчання та здобути ступінь вищої освіти.
10. Я навчаюсь в університеті через те, що коли я досягаю успіху в навчанні, я відчуваю, що це важливо.
11. Я навчаюсь в університеті щоб показати собі, що я розумна людина.
12. Я навчаюсь в університеті тому що я хочу показати собі, що можу досягти успіху в навчанні.
13. Я навчаюсь в університеті оскільки це допоможе мені зробити кращий вибір під час моєї профорієнтації.
14. Я навчаюсь в університеті тому що з часом це дозволить мені вийти на ринок праці в сфері, яка мені подобається.
15. Я навчаюсь в університеті тому що я думаю, що вища освіта мені допоможе підготуватися до обраної мною професії.
16. Я навчаюсь в університеті тому що я вірю, що з здобуттям вищої освіти покращаться мої компетентності як працівника.
17. Я навчаюсь в університеті тому що я відчуваю задоволення під час навчання і вивчення нових речей.
18. Я навчаюсь в університеті тому що я думаю, що вища освіта мені допоможе підготуватися до обраної мною професії.
19. Я навчаюсь в університеті тому що я вірю, що з здобуттям вищої освіти покращаться мої компетентності як працівника.
20. Я навчаюсь в університеті тому що я відчуваю задоволення під час навчання і вивчення нових речей.

Інструкція.
Уважно ознайомтесь з кожним твердженням. Використовуючи шкалу від 1 до 5, вкажіть відповідь, яка найкраще відповідає тому, що Ви думаєте про причини Вашого навчання в університеті.
Відповідайте, використовуючи такі варіанти відповіді:
1 - зовсім не відповідає; 2 - швидше не відповідає; 3 - щось середнє; 4 –швидше відповідає ніж ні; 5 – цілком відповідає

Рис.2.5 Питання опитувальника мотивації до навчання в університеті на основі шкали академічної мотивації (Vallerand, R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE)

За логікою авторів опитувальника, окремим підсистемам загальної мотивації відповідають наступні твердження з переліку:

«Амотивація» – твердження 1, 2, 3, 4;

«Зовнішнє регулювання» – 5, 6, 7, 8;

«Введене регулювання» – 9, 10, 11, 12;

«Визначене положення» – 13, 14, 15, 16;

«Внутрішнє регулювання» – 17, 18, 19, 20.

Далі згідно з обраною методикою досліджень пропонується визначити рівень емоційного інтелекту кожного із учасників досліджень [19, 20]. Для цього пропонується використати підхід Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT) [21]. Опитувальник містить 33 питання. Питання опитувальника наведені на Рис.2.6.

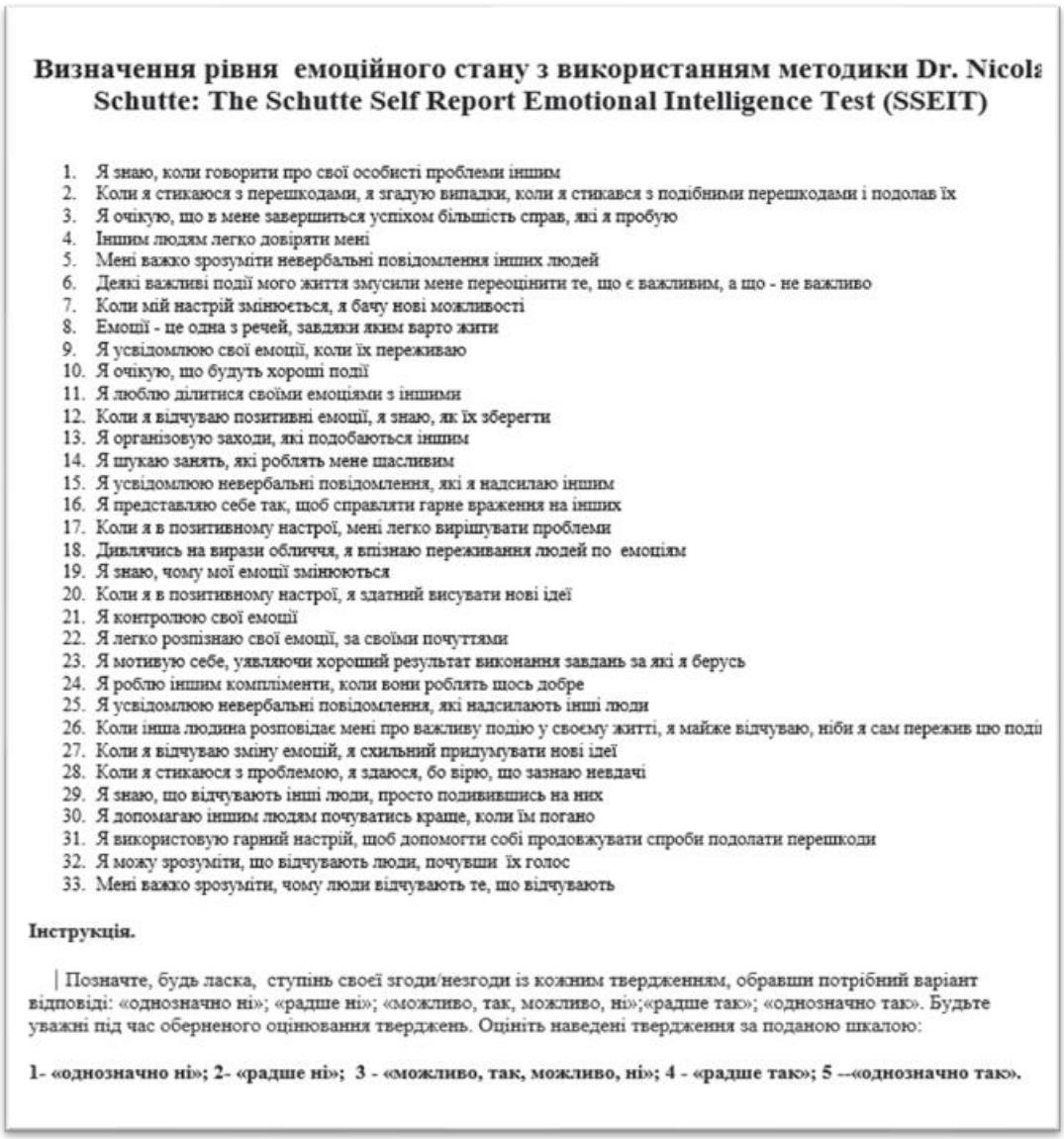

Визначення рівня емоційного стану з використанням методики Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT)

1. Я знаю, коли говорити про свої особисті проблеми іншим
2. Коли я стикаюся з перешкодами, я згадую випадки, коли я стикався з подібними перешкодами і подолав їх
3. Я очікую, що в мене завершиться успіхом більшість справ, які я пробую
4. Іншим людям легко довіряти мені
5. Мені важко зрозуміти невербальні повідомлення інших людей
6. Деякі важливі події мого життя змусили мене переоцінити те, що є важливим, а що - не важливо
7. Коли мій настрій змінюється, я бачу нові можливості
8. Емоції - це одна з речей, завдяки яким варто жити
9. Я усвідомлюю свої емоції, коли їх переживаю
10. Я очікую, що будуть хороші події
11. Я люблю ділитися своїми емоціями з іншими
12. Коли я відчуваю позитивні емоції, я знаю, як їх зберегти
13. Я організовую заходи, які подобаються іншим
14. Я шукаю занять, які роблять мене щасливим
15. Я усвідомлюю невербальні повідомлення, які я надсилаю іншим
16. Я представляю себе так, щоб справляти гарне враження на інших
17. Коли я в позитивному настрої, мені легко вирішувати проблеми
18. Дивлячись на вирази обличчя, я впізнаю переживання людей по емоціям
19. Я знаю, чому мої емоції змінюються
20. Коли я в позитивному настрої, я здатний висувати нові ідеї
21. Я контролюю свої емоції
22. Я легко розпізнаю свої емоції, за своїми почуттями
23. Я мотивую себе, уявляючи хороший результат виконання завдань за які я берусь
24. Я роблю іншим компліменти, коли вони роблять щось добре
25. Я усвідомлюю невербальні повідомлення, які надсилають інші люди
26. Коли інша людина розповідає мені про важливу подію у своєму житті, я майже відчуваю, ніби я сам пережив цю подію
27. Коли я відчуваю зміну емоцій, я схильний придумувати нові ідеї
28. Коли я стикаюся з проблемою, я здаюся, бо вірю, що зазнаю невдачі
29. Я знаю, що відчувають інші люди, просто подивившись на них
30. Я допомагаю іншим людям почуватись краще, коли їм погано
31. Я використовую гарний настрій, щоб допомогти собі продовжувати спроби подолати перешкоди
32. Я можу зрозуміти, що відчувають люди, почувши їх голос
33. Мені важко зрозуміти, чому люди відчувають те, що відчувають

Інструкція.

Позначте, будь ласка, ступінь своєї згоди/незгоди із кожним твердженням, обравши потрібний варіант відповіді: «однозначно ні»; «радше ні»; «можливо, так, можливо, ні»;«радше так»; «однозначно так». Будьте уважні під час оберненого оцінювання тверджень. Оцініть наведені твердження за поданою шкалою:

1- «однозначно ні»; 2- «радше ні»; 3 - «можливо, так, можливо, ні»; 4 - «радше так»; 5 --«однозначно так».

Рис.2.6 Питання методики Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT).

Рівень емоційного інтелекту дозволяє встановити на скільки учасник освітнього процесу має здібності до технік самоаналізу та саморегуляції. Особливо важливим це є в умовах стресових ситуацій для збереження в них стійкості позитивних психоемоційних станів.

Отже, для психологічної діагностики здобувачів освіти існує велика кількість методик серед яких було обрано наступні: 1. Опитувальник мотивації до навчання в університеті на основі шкали академічної мотивації (Vallerand, R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE); 2. Опитувальник для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ), згідно з методикою M. Glynn та T. R. Koballa 3. Анкету «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник; 4. Методику «Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale). 5. Методику «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS)); 6. Методику Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT). Перші дві методики стосуються визначення рівня мотивації, наступні три – для поглибленого дослідження прокрастинації, а остання – для визначення рівня емоційного інтелекту та здатності до саморегуляції. Використання даних методик представниками психологічної служби закладу освіти дасть змогу отримати повну та достовірну інформацію про поточний стан складових мотиваційної сфери здобувачів освіти.

Висновок розділу 2

Таким чином розглянувши методичні підходи для дослідження мотиваційної сфери студентів закладів вищої освіти, як важливого аспекту забезпечення успішності навчання, можна зробити висновок, що дослідження цього напрямку мають значну кількість методик, які забезпечують повну та комплексну оцінку стану мотиваційної сфери студентів під час освітнього процесу.

Вибір декількох різних методик дослідження мотиваційної сфери обґрунтовується необхідністю забезпечення повноти проведених досліджень для отримання якісних та коректних результатів. При виборі методик дослідження основний акцент був зроблений на міжнародному досвіді та сучасних підходах психодіагностики.

Розглянуті засоби проведення психологічних досліджень дозволяють отримати необхідну інформацію про мотиваційну сферу здобувачів освіти для вчасного вжиття необхідних заходів під час освітнього процесу з врахуванням психологічних особливостей мотиваційної сфери студентів закладу вищої освіти.

РОЗДІЛ 3 ЕМПІРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЇ ТА ПРОКРАСТИНАЦІЇ СТУДЕНТІВ. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВМОТИВОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ

3.1 Емпіричне оцінювання рівня прокрастинації студентів під час освітнього процесу

Методики визначені для проведення психодіагностики здобувачів освіти в попередньому розділі дозволяють отримати початкові дані для подальшого аналізу та узагальнення. Результати які будуть при цьому отримані можуть бути використані для знаходження шляхів покращення успішності та удосконалення освітнього процесу.

Метою проведення емпіричного дослідження мотиваційної сфери здобувачів освіти є знаходження залежностей між рівнем прокрастинації студентів та їхньою мотивацією до навчально-пізнавальної діяльності та його вплив на успішність навчання здобувача освіти.

Під час дослідження вирішувалися такі задачі:

встановлення загальних показників, що оцінюють рівень прокрастинації;

визначення показників, що характерізують рівень мотивації до навчально-пізнавальної у здобувачів освіти;

дослідити психологічні показники здобувачів освіти на рівень емоційного інтелекту;

визначити форми залежності значень вищезазначених показників між собою;

визначити основні напрями удосконалення механізмів саморегуляції здобувачів освіти та зовнішньої стимуляції для покращення їхньої мотивації і зниження рівня прокрастинації.

Під час проведення дослідження для рішення поставлених завдань було застосовано різні методи, а саме: методи збору психодіагностичної інформації

(опитувальники на основі відомих методик); статистичні методи обробки зібраних даних; аналітичні методи інтерпретації та візуалізації отриманих результатів.

Саме емпіричне дослідження психологічних особливостей мотиваційної сфери здобувачів освіти, які беруть участь в освітньому процесі, можна розділити на такі етапи: 1. Етап підготовки вхідних даних. 2. Безпосереднє дослідження. 3. Завершальний етап.

На першому етапі здійснюється аналіз існуючих підходів для психодіагностики здобувачів освіти в літературних джерелах. Обгрунтування обраних методик, підготовка місця проведення та вибір засобів автоматизованого опитування.

Для зручності проведення дослідження було розроблено Google-форми, які дозволяють автоматизувати процес проведення опитування та обробки його результатів. Так, на рис. 3.1 наведено скрін Google-форми для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей.

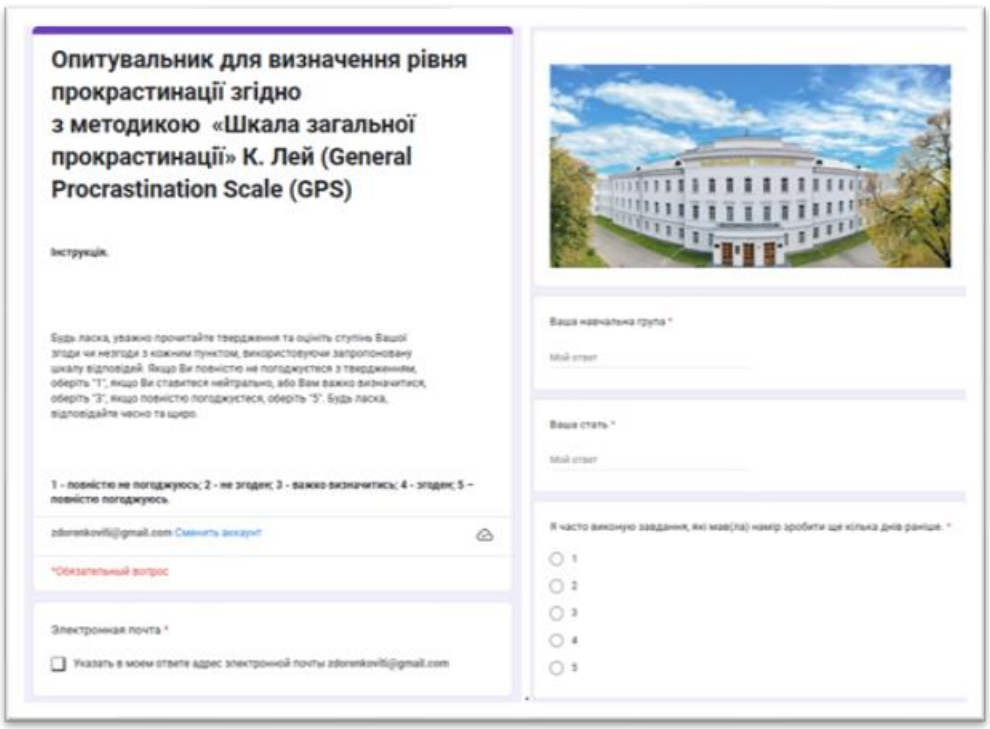

Рис.3.1 Форма опитувальника для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS))

Форма знаходиться за url-адресою: https://forms.gle/hmxgtbDXwWT5GYxk8.

На рис. 3.2 наведено скрін Google-форми опитувальника для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale). Форма знаходиться за URL-адресою: https://forms.gle/MzvUAxf2Z8zVCdWF6.

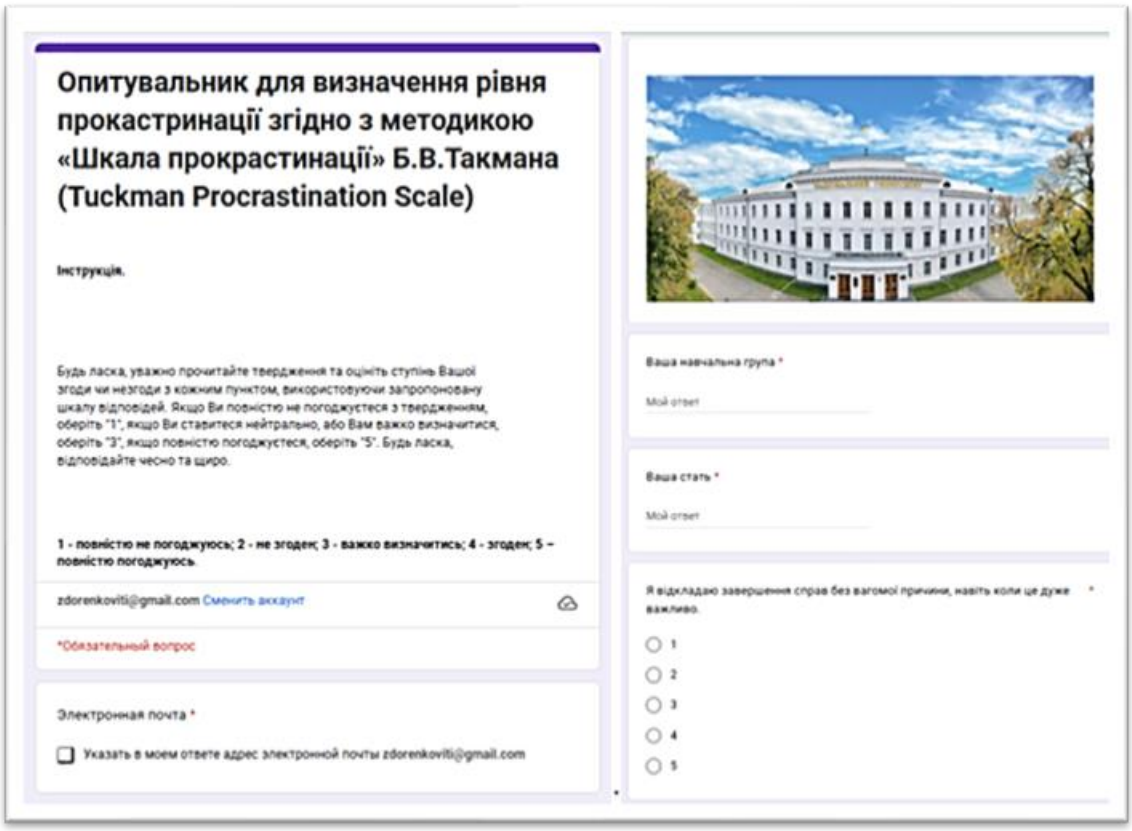

Рис.3.2 Форма опитувальника для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale)

На рис. 3.3 наведено скрін Google-форми для визначення рівня прокрастинації згідно з анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник. Форма знаходиться за URL-адресою: https://forms.gle/pHQDrCjE5YxYWPKw8.

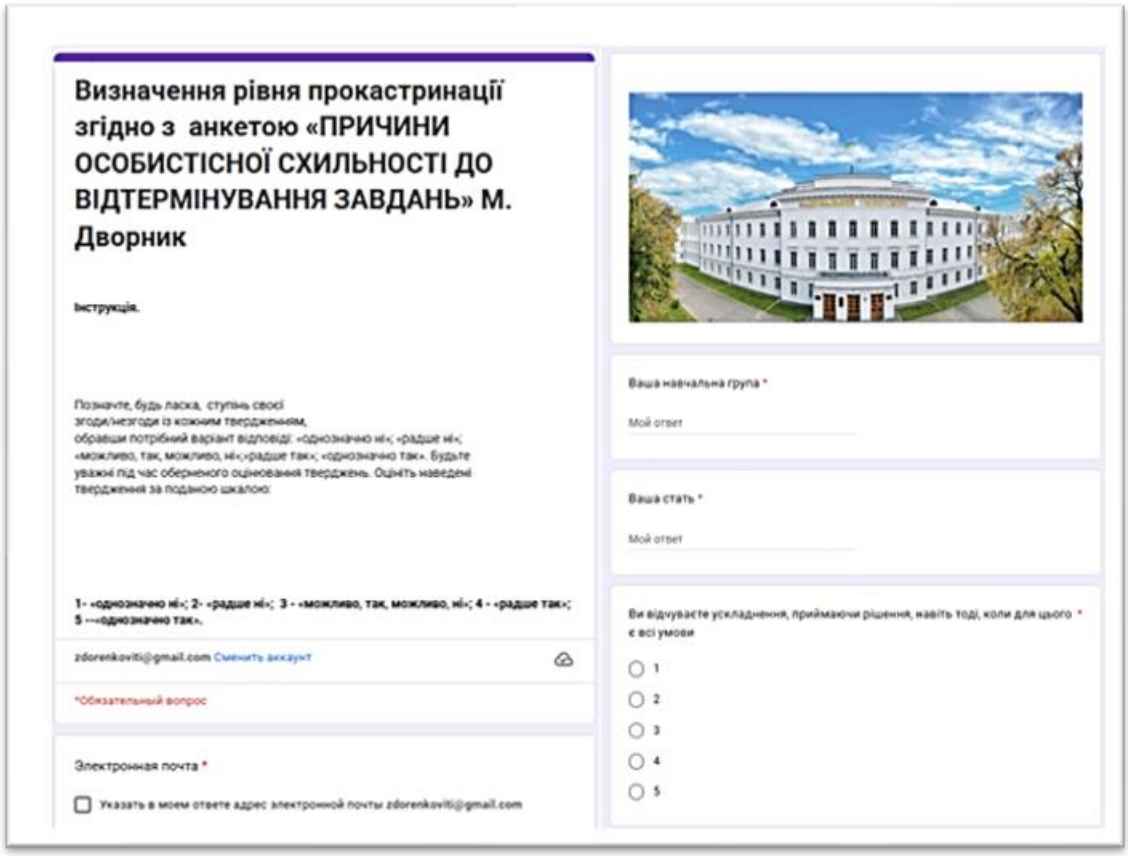

Рис.3.3 Форма для визначення рівня прокрастинації згідно з анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник

Заповнивши дані форми та надавши відповіді на питання здобувач освіти відправляє їх на опрацювання. Відправлені дані з кожного опитувальника потрапляють до Google-таблиці, що надає змогу їх зручно обробити та візуалізувати інформацію за окремими показниками, наприклад (Рис.3.4).

Рис.3.4 Візуалізація статистики відповідей на питання анкети

Так, маючи зведену інформацію по результатам опитування маємо можливість візуалізувати її для подальшого аналізу (Рис.3.5):

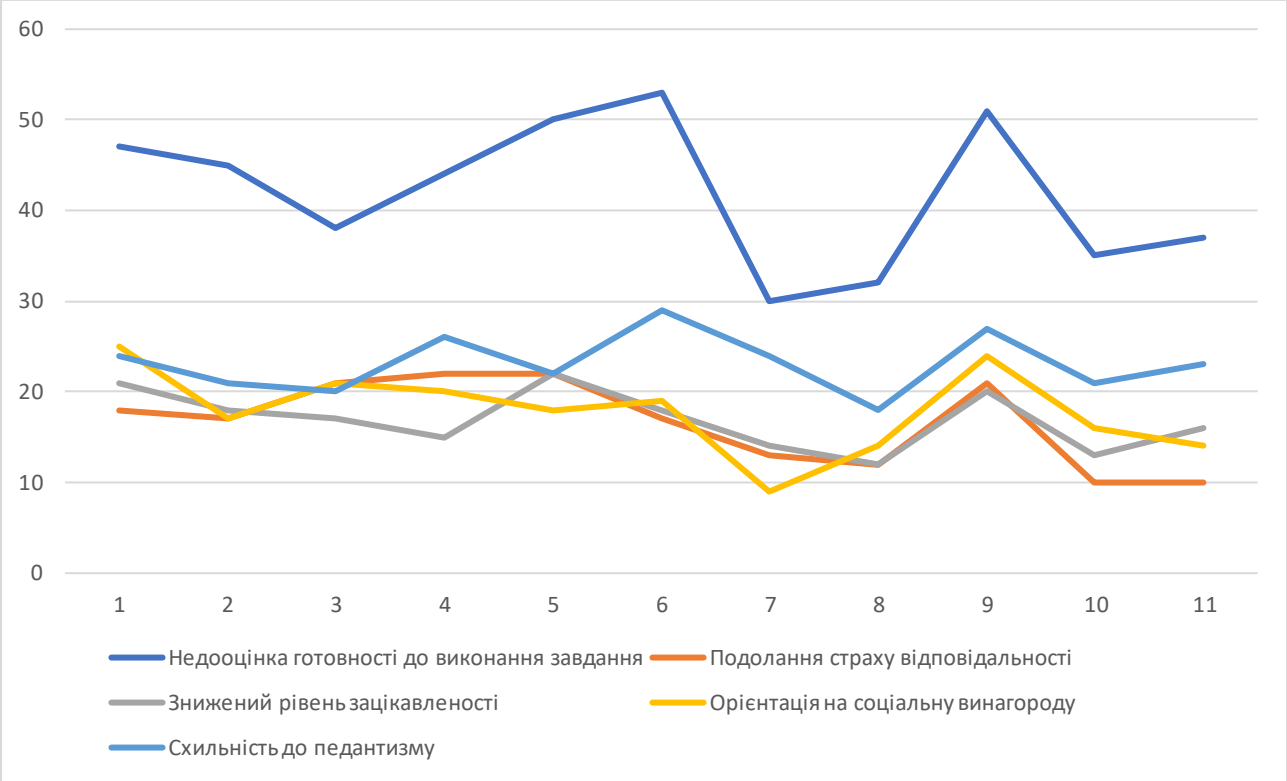

Рис.3.5 Причини прокрастинації згідно з даними опитування частини респондентів за анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник

Як видно з наведеного графіку для більшості опитаних респондентів спостерігається загальна динаміка по всім частковим показникам. Відсоткове співвідношення причин прокрастинації опитаних респондентів наведено на Рис.3.6.

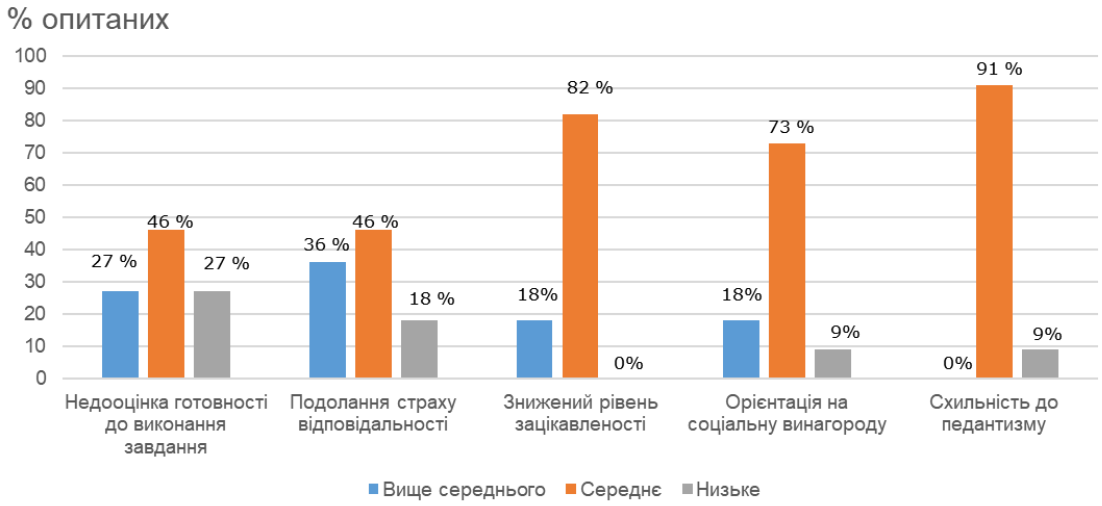

Рис.3.6 Результати визначення рівня прокрастинації згідно з даними опитувальника М. Дворник

Як видно з графіку більшість студентів мають середнє значення балів по всім частковим показникам. Частина студентів має досить високі значення балів по частковим показникам «Недооцінка готовності до виконання завдання» - 27% та «Подолання страху відповідальності» - 36%.

Далі наведено дані порівняння сумарних балів отриманих за різними шкалами оцінювання прокрастинації здобувачів освіти (Рис.3.7).

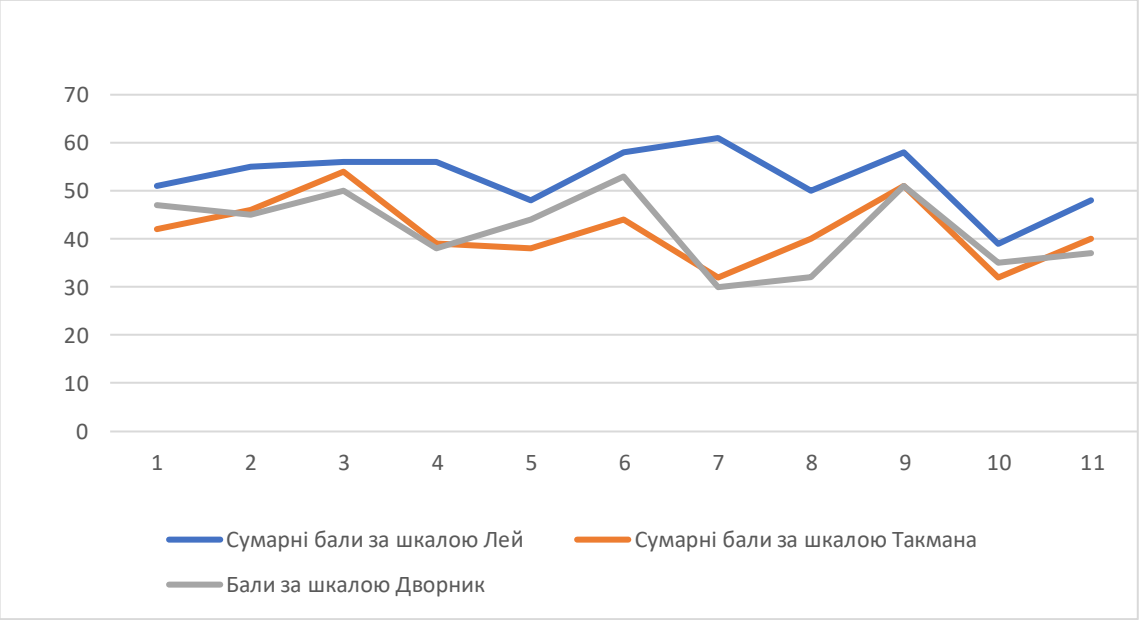

Рис.3.7 Результати визначення рівня прокрастинації згідно з даними різних опитувальників

З наведеного графіку видно, що дані отримані при опитуванні респондентів за різними шкалами здебільшого мають однакові результати. Так, наприклад, для респондентів з номерами «6», «8», «9» та «10» на графіку видно співпадіння загального тренду рівня прокрастинації по всім шкалам виміру. При цьому бали за шкалою Дворник були наведені тільки за показником «Недооцінка готовності до виконання завдання». Тому можна стверджувати, що всі шкали дозволяють отримати коректні результати при визначенні прокрастинації та отримати більш повну інформацію в порівнянні з використанням тільки однієї окремої шкали виміру.

3.2 Дослідження психологічних особливостей мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності

На рис. 3.8 наведено скрін Google-форми опитувальника мотивації до навчання в університеті на основі шкали академічної мотивації (Vallerand, R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE). Форма знаходиться за URL-адресою: https://forms.gle/JtjUk5shszKK4ghd9.

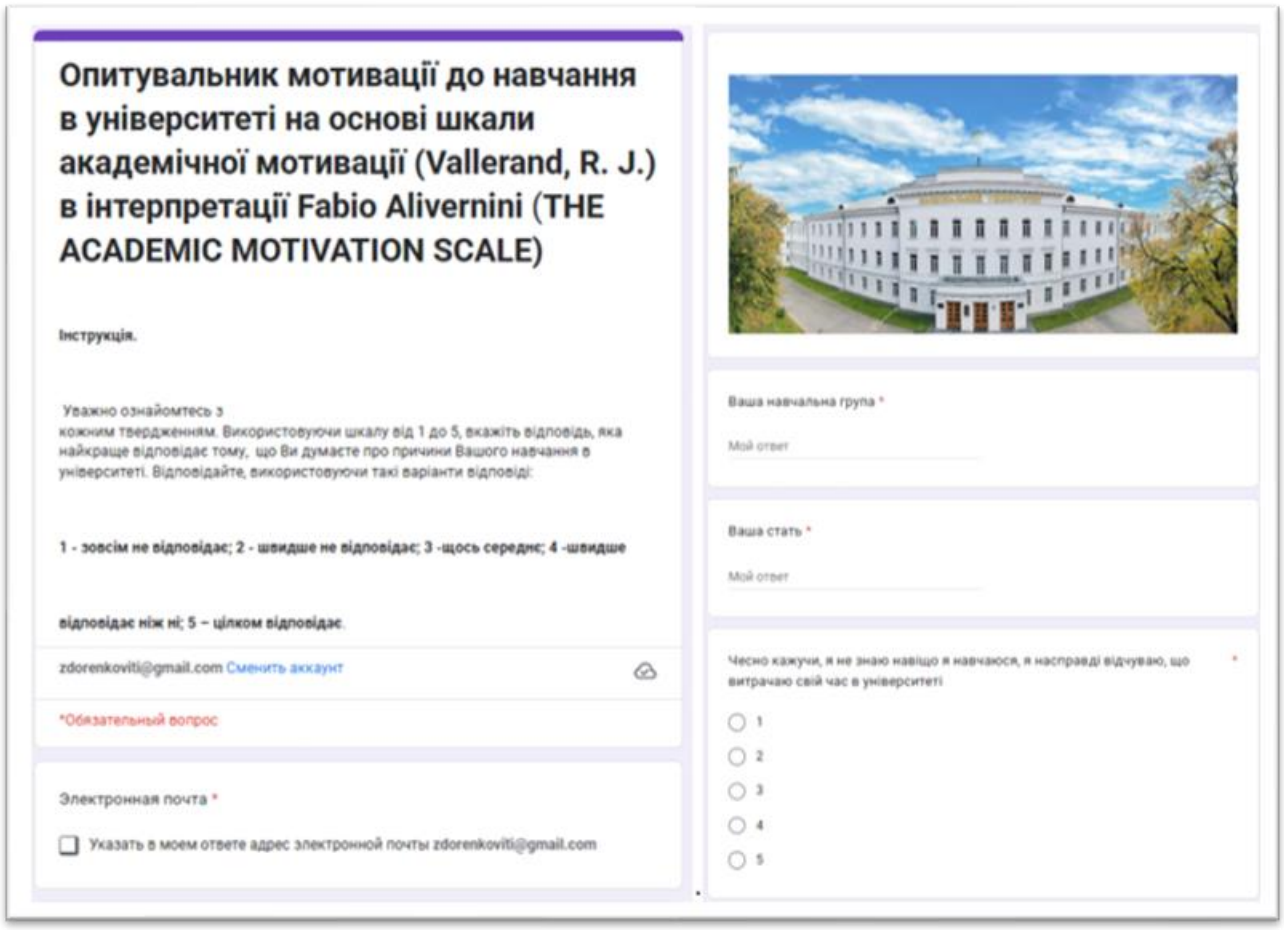

Рис.3.8 Форма опитувальника мотивації до навчання в університеті на основі шкали академічної мотивації (Vallerand, R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE)

Результати опитування для частини респондентів візуалізовані у формі гістограми (Рис.3.9):

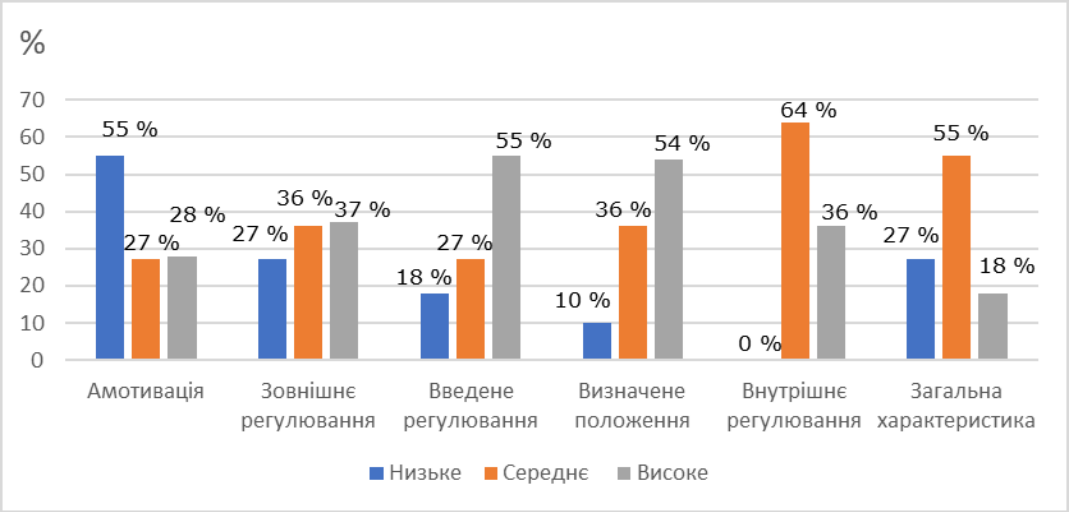

Рис.3.9 Результати опитування мотивації «The Academic motivation scale»

На рис. 3.10 наведено скрін Google-форми опитувальника для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ), згідно з M. Glynn та T. R. Koballa. Форма знаходиться за URL-адресою: https://forms.gle/twisLBfHDitQqci69.

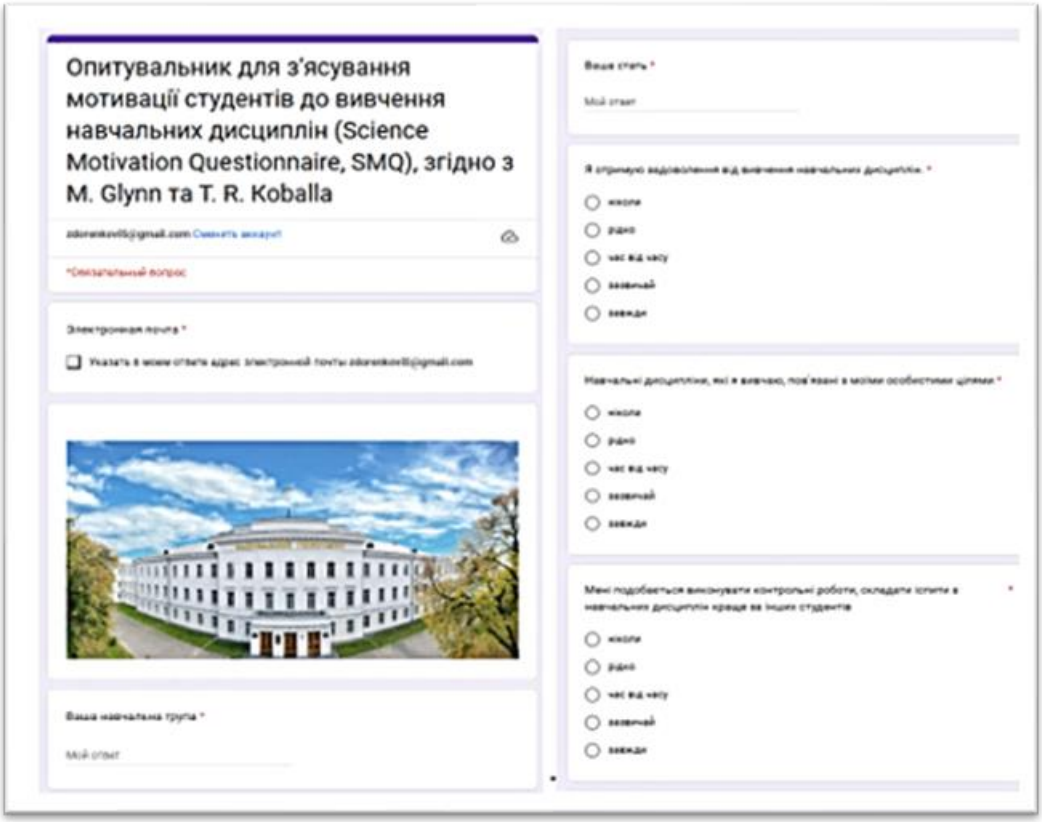

Рис.3.10 Форма опитувальника для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ), згідно з M. Glynn та T. R. Koballa

Результати опитування для частини респондентів візуалізовані у формі гістограми (Рис.3.11):

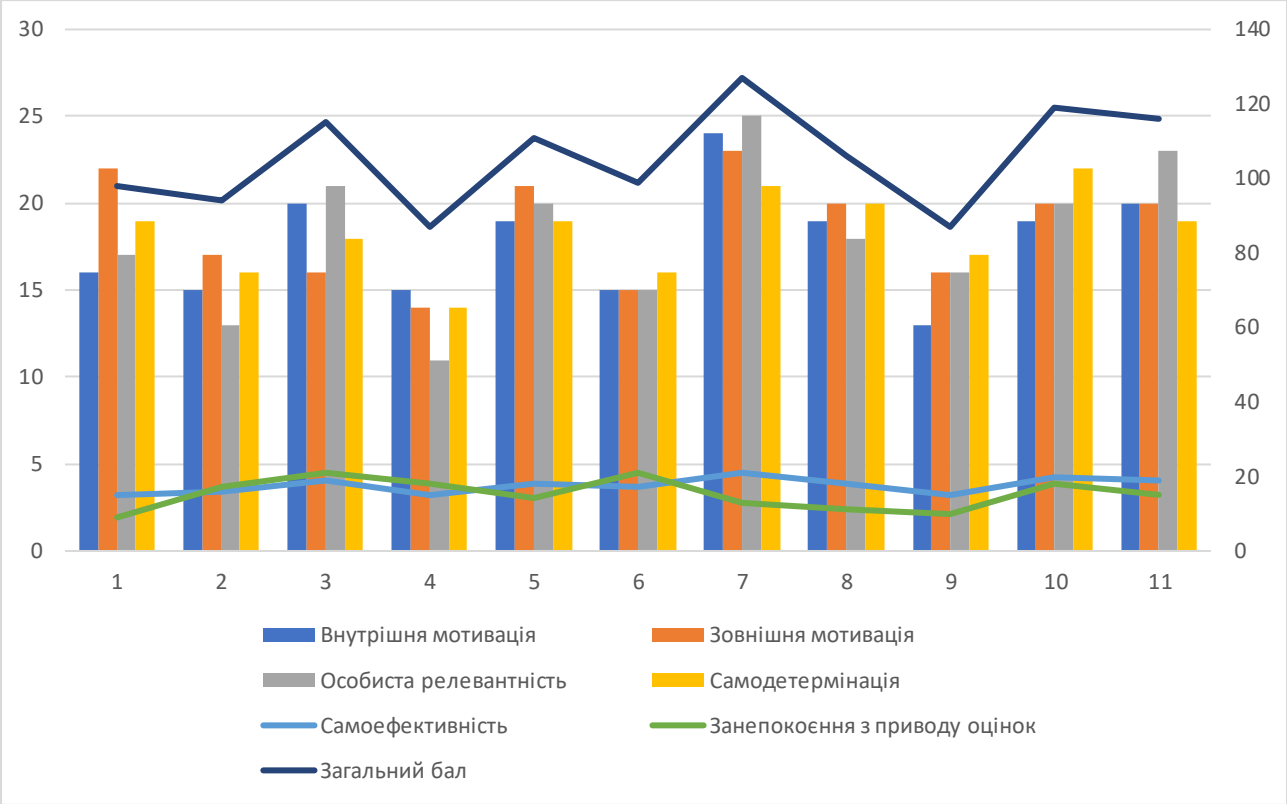

Рис. 3.11 Результати опитування щодо мотивації до навчання в університеті на основі Science Motivation Questionnaire, SMQ

Отримані результати були згруповані для отримання даних про рівень мотивації Рис.3.12

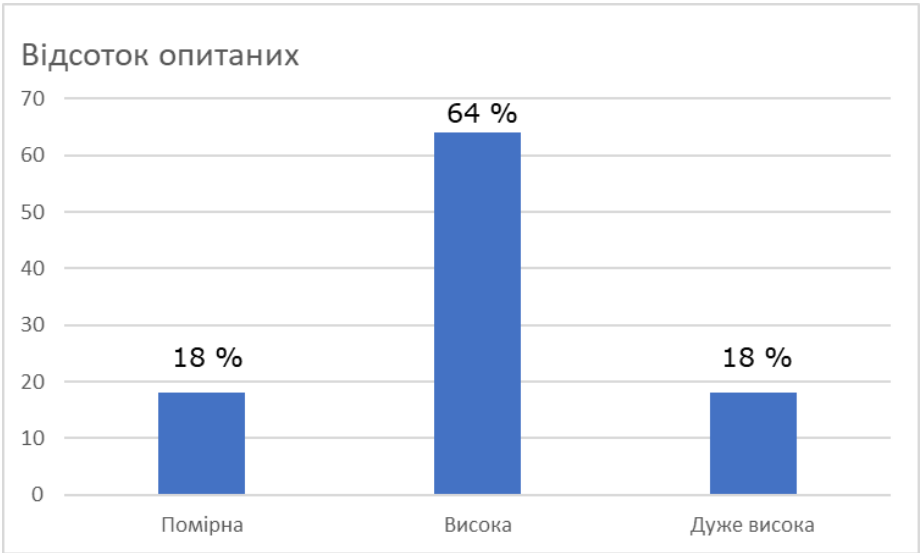

Рис. 3.12 Рівні мотивації за результатами опитування

Так, у 64% здобувачів освіти рівень мотивації – високий, у 18% - помірний та у 18 –дуже високий.

На рис. 3.13 наведено скрін Google-форми для визначення рівня емоційного інтелекту з використанням методики Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT). Форма знаходиться за URL-адресою: https://forms.gle/6baE3wCj3U3hW8Ba9.

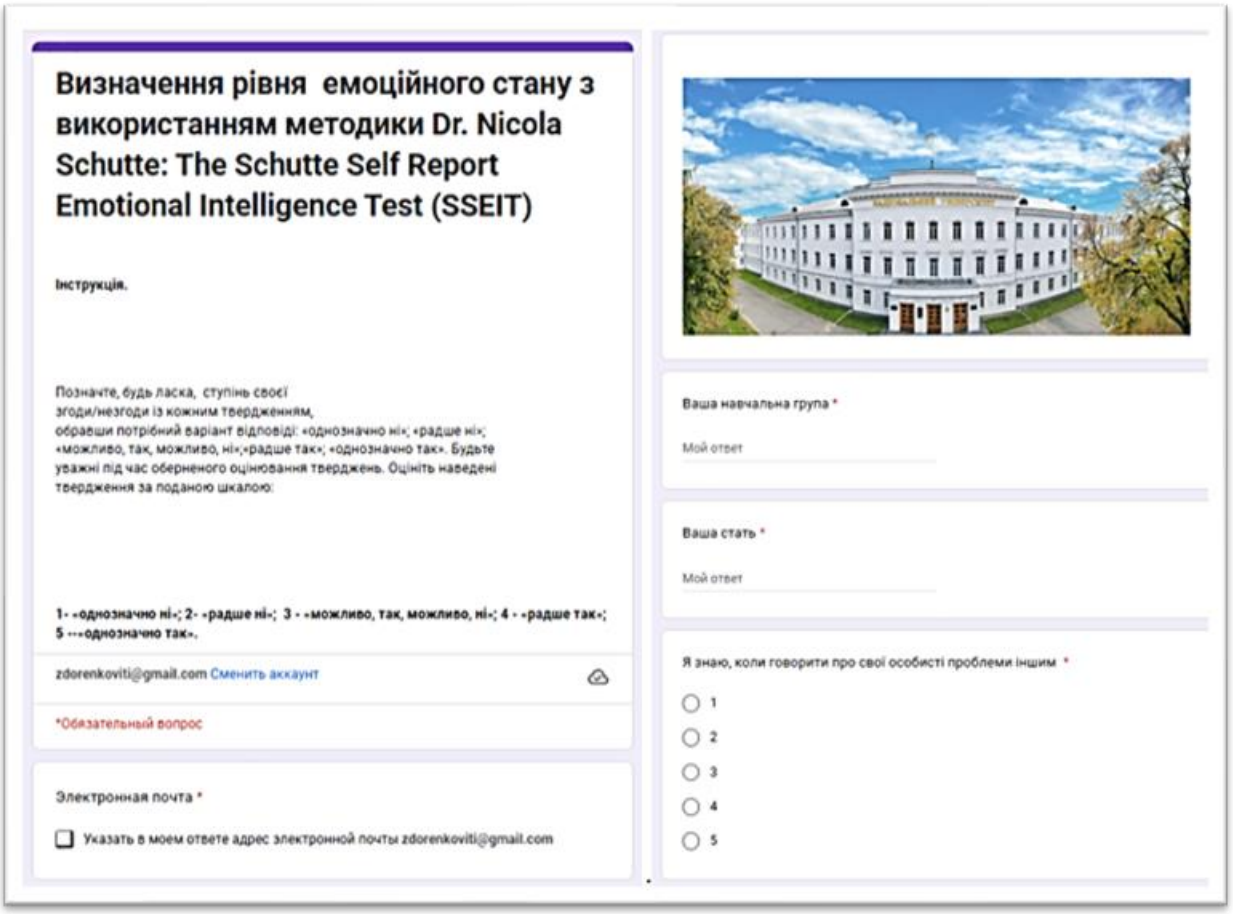

Рис.3.13 Форма для визначення рівня емоційного стану з використанням методики Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT)

Результати опитування є анонімними та в автоматизованому режимі заносяться в Google-таблиці (Рис.3.14) для подальшої обробки. В якості ідентифікатора анонімного користувача при аналізі різних опитувань використовується зазначена студентом адреса e-mail.

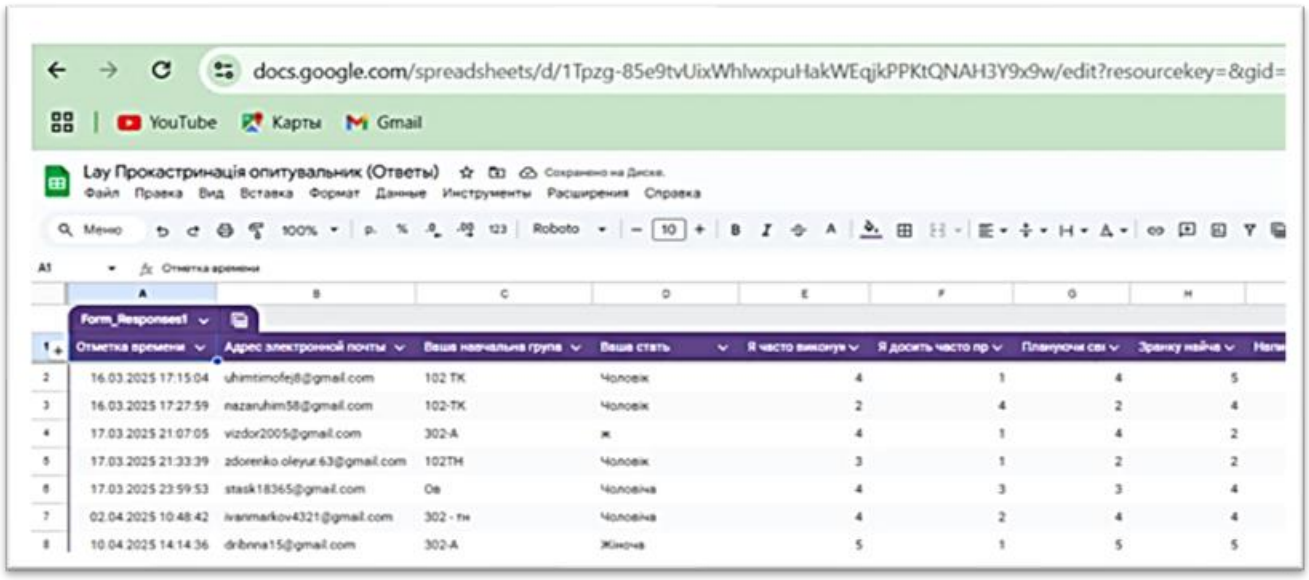

Рис.3.14 Фрагмент Google-таблиці для збору та обробки відповідей опитувальника

Наступним етапом досліджень є знаходження взаємозалежності між рівнем прокрастинації та мотивації. Для забезпечення цього етапу дані отримані в формах обробляються для визначення рівня прокрастинації та мотивації студента. Далі було використано математичний апарат для розрахунку коефіцієнта Пірсона для отриманої вибірки [22]:

$$R_{PM} = \frac{\sum_{i=1}^{n}(P_i - \overline{P})(M_i - \overline{M})}{\sqrt{\sum_{i=1}^{n}(P_i - \overline{P})^2}\sqrt{\sum_{i=1}^{n}(M_i - \overline{M})^2}}, \quad (3.1)$$

$$\overline{P} = \sum_{i=1}^{n} P_i \ , \quad (3.2)$$

$$\overline{M} = \sum_{i=1}^{n} M_i \ , \quad (3.3)$$

де R_{PM} – коефіцієнта Пірсона; P_i - рівень прокрастинації *i*-го студента; M_i - рівень мотивації *i*-го студента; $\overline{P}$ - середнє значення за вибіркою $i = \{1, n\}$ рівня прокрастинації, що розраховується за формулою 3.2; $\overline{M}$ - середнє значення за вибіркою $i = \{1, n\}$ рівня мотивації, що розраховується за формулою 3.3.

При проведенні емпіричного дослідження до вибірки увійшли студенти, які здобувають освіту на першому бакалаврському рівні освіти у Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Вікова категорія здобувачів освіти від 16 до 22 років. 28% - жінки, 72% - чоловіки. 33% здобувачів навчається за бюджетні кошти, 67% - на контракті. Персональна інформація в узагальнених результатах психодіагностики не вказуються. Для знаходження відповідності відповідей конкретного здобувача між різними опитувальниками був використаний унікальний ідентифікатор.

Розрахунок коефіцієнта кореляції Пірсона для вибірки було здійснено в середовищі Microsoft EXCEL. Для цього значення рівнів прокрастинації та мотивації розраховані за результатами опитувань студентів та згруповані у відповідні таблиці. Приклад такої таблиці наведений далі – Таблиця 3.1.

Таблиця 3.1. Фрагмент зведених даних за результатами опитувань

№ з/п	Бали за шкалою Лей	Бали за шкалою Такмана	Бали за шкалою AMS	Бали за шкалою SMQ	Емоційний інтелект
1	51	42	94	98	120
2	55	46	103	94	125
3	56	54	113	115	122
4	56	39	99	87	86
5	48	38	91	111	140
6	58	44	108	99	99
7	61	32	100	127	136
8	50	40	98	106	104
9	58	51	118	87	116
10	39	32	81	119	111
…	…	…	…	…	…
33	48	40	121	116	113

Для наведених в Таблиці 1.1 даних був проведений розрахунок коефіцієнта Пірсона, згідно формули (3.1).

Результати розрахунку наведені в Таблиці 3.2.

Таблиця 3.2. Значення коефіцієнта кореляції Пірсона за результатами опитувань

Номер стовпця (Табл.1)	*Стовпець 1*	*Стовпець 2*	*Стовпець 3*	*Стовпець 4*	*Стовпець 5*
Стовпець 1	1				
Стовпець 2	0,426636299	1			
Стовпець 3	0,337119897	0,492728644	1		
Стовпець 4	-0,308181334	-0,487746062	-0,065988265	1	
Стовпець 5	0,013070724	-0,04922489	-0,091873281	0,49666638	1

Отримані значення коефіцієнта Пірсона дозволяють встановити кореляцію даних отриманих з різних шкал за результатами опитувань. Коефіцієнт кореляції має діапазон можливих значень від −1 до 1 включно. Рівність 1 може свідчити про лінійну залежність між значеннями порівнюваних характеристик для всієї множини точок. Позитивне значення означає, що всі точки даних лежать на прямій, за якої одна величина зростає зі зростанням іншої, і навпаки - для від'ємного. Значення 0 означає, що між значеннями величин, що порівнюються відсутня лінійна залежність та може існувати більш складний зв'язок.

Так, отримані значення коефіцієнту Пірсона «0,49666638» між даними Стовпця 5 та Стовпця 4 свідчить про позитивний зв'язок між мотивацією до навчально-пізнавальної діяльноісті та рівнем емоційного інтелекту. Разом з тим маємо від'ємні значення показника кореляції Пірсона при порівнянні даних про рівень мотивації та прокрастинації зі шкал Лей, Такмана та шкали SMQ. Так, наприклад, коефіцієнт кореляції Пірсона має значення «-0,48» для даних шкали прокрастинації Такмана та даних шкали мотивації SMQ. Від'ємне значення свідчить про наявність оберненого зв'язку між прокрастинацією та мотивацією здобувачів освіти. Тому респонденти з високим рівнем прокрастинації

переважно мають низьку мотивацію під час освітнього процесу та потребують психологічного супроводу та корекції.

Таким чином проведення емпіричного дослідження для рішення вищезазначених завдань надало можливість визначити вплив поточного рівня прокрастинації на психологічний стан здобувачів освіти та мотиваційні складові навчально-пізнавального характеру.

3.3 Розробка рекомендацій покращення успішності навчання на основі підвищення мотивації студентів

Проведений аналіз теоретичних аспектів мотивації, який здійснений в першому розділі даної роботи та здійснене емпіричне дослідження мотивації та здобувачів освіти з різним рівнем прокрастинації, яке відображене в третьому розділі роботи дозволяє виявити множину підходів для удосконалення вмотивованості студентів та як результат успішності їх навчання.

Нерозуміння керівництвом закладів вищої освіти важливості заходів психологічного супроводу освітнього процесу або формальність у відношенні до них може призводити до низької вмотивованості здобувачів. Так, ігнорування заходів психологічного супроводу та корекції з сторони психологічної служби закладу освіти призводить до негативного їх сприйняття з сторони всіх учасників освітнього процесу.

Тому пропонується включати до основних заходів освітнього процесу заняття з психологічної підготовки, просвітницьку діяльність з цього напрямку серед здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників. Тематика цих занять повинна включати методики щодо психологічної саморегуляції, взаємодопомоги та стимуляції.

Важливим складовим елементом підвищення рівня мотивації студентів є вчасне проведення діагностичних та корекційних заходів. Короткі інформування, доведення здобувачам освіти важливості та змісту заходів психологічного супроводу дозволять не лише знизити рівень тривожності, а й налаштувати на роботу на заняттях.

Встановлені в ході дослідження дані, показали взаємозалежність зниження рівня мотивації до навчання від тривожності, яка, в свою чергу, викликається високою прокрастинацією. Тому для подолання цих негативних явищ необхідно використовувати комплекс заходів, які дозволять не зупинятися «на місці», а рухатися в напрямку психоемоційних станів позитивної модальності. В першу

чергу вони спрямовані на подолання високих рівнів прокрастинації. До таких заходів рекомендується включати наступні:

- систематичне заняття фізичними вправами та участь у спортивних заходах;
- впорядкування часового ресурсу на основі впровадження методик з таймменеджменту;
- розвиток емоційного інтелекту та механізмів саморегуляції [10];
- впровадження системи стимулюючих (заохочуючих) заходів зі сторони закладу освіти для підвищення рівня вмотивованості здобувачів освіти [23, 24, 25, 26].

Взагалом можна зазначити, що впровадження запропанованих заходів для підвищення вмотивованості та зниження прокрастинації дозволить суттєво підвищити якість психологічного супроводу учасників освітнього процесу та як наслідок сприятиме покращенню успішності навчання.

Психологічна корекція може бути спрямована на адаптивне використання альтернативних стратегій викладання навчального матеріалу, зміну підходів для вирішення складних задач, підвищення автономності здобувачів, удосконалення механізмів психоемоційної взаємодії між науково-педагогічними працівниками та студентами тощо.

Важливим елементом системи планування заходів психологічного супроводу та корекції є наявність інструментів для отримання прогнозних даних успішності на основі даних поточних психодіагностичних зрізів.

Для визначення прогнозного стану успішності студентів закладу вищої освіти необхідно мати засоби автоматизованої оцінки успішності навчання. Одним з перспективних шляхів для розробки таких засобів, який дозволить врахувати всі психологічні аспекти мотиваційної сфери студентів є використання fuzzy-систем. Загальна структура таких систем [28, 29, 30] представлена на Рис.3.15.

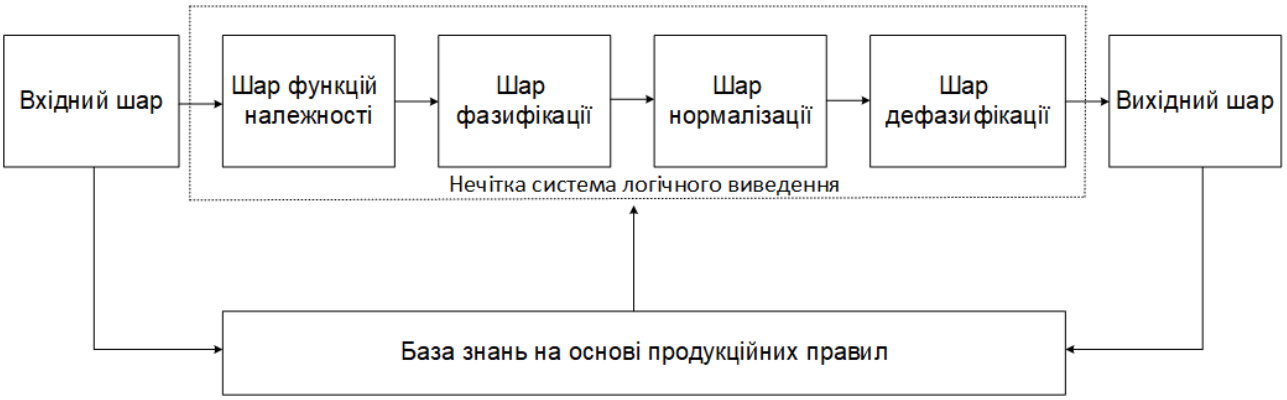

Рис.3.15 Загальний вигляд fuzzy-системи

Fuzzy-системи дозволяють оперувати категоріями, які притаманні людському спілкуванню та логіці. Наприклад, такими як «малий», «середній», «великий», «дуже великий» тощо. Разом з тим, з математичної точки зору була доведена теорема FAT (Fuzzy Approximation Theorem) [31], в якій стверджується про можливість використання fuzzy-систем, як універсальних апроксиматорів. Особливо в умовах неповноти або неточності вхідних даних. Тому в подальшому пропонується використати таку систему для отримання прогнозних значень успішності навчання на основі вхідних даних: про рівень прокрастинації, рівень мотивації та рівень емоційного інтелекту [32]. Архітектура такої fuzzy-системи зображена на Рис. 3.16.

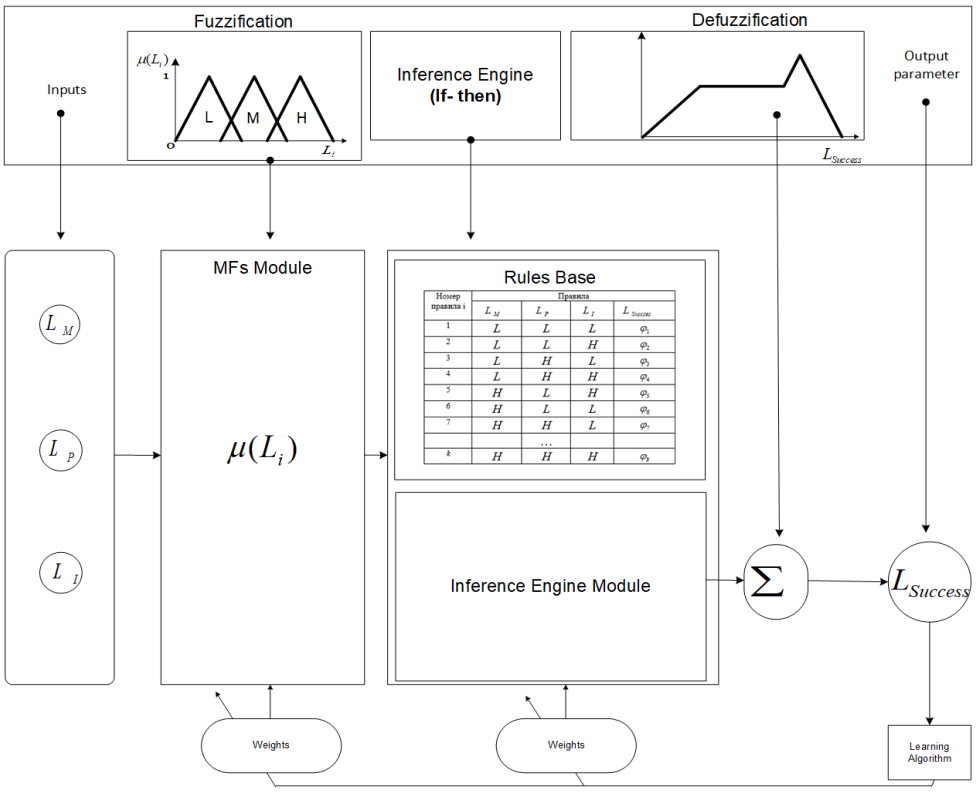

Рис.3.16 Архітектура fuzzy-системи

Для розробки структури адаптивної нейронечіткої системи було використано підходи визначені в [27, 29, 30]. Структурна схема системи прогнозування успішності здобувачів вищої освіти на основі описаного вище підходу, передбачає виконання ряду етапів та зображена на рис.3.16.

Так, в якості вхідних величин пропонується використати значення рівня мотивації, рівня прокрастинації, рівня емоційного інтелекту для поточного семестру навчання, а саме: L_M, L_P, L_I. Вихідною величиною прийнято $L_{Succses}$ – прогнозний рівень успішності навчання протягом наступного семестру.

Для забезпечення точності процедури нечіткого логічного виведення для прогнозу успішності пропонується використати алгоритм Сугено 1-го порядку [27]. Для кожної вхідної величини необхідно визначити кількість та форму функцій. Для створеної моделі пропонується використати трикутну форму функцій належності.

Таблиця 3.3 База знань нечіткої моделі

Номер правила і	Продукційні правила			
	L_M	L_P	L_I	$L_{Succses}$
1	*L*	*L*	*L*	φ_1
2	*L*	*L*	*H*	φ_2
3	*L*	*H*	*L*	φ_3
4	*L*	*H*	*H*	φ_4
5	*H*	*L*	*H*	φ_5
6	*H*	*L*	*L*	φ_6
7	*H*	*H*	*L*	φ_7
		…		
k	*H*	*H*	*H*	φ_k

Згідно з алгоритмом Сугено [28] значення індивідуальних висновків для всіх нечітких продукційних правил $\overline{i=1,\ k}$ визначаються за формулою (3.4):

$$\varphi_i = \varphi_1^i L_M + \phi_2^i L_P + \varphi_3^i L_I + \varphi_4{}^i \tag{3.4}$$

Фазифікація значень вхідних параметрів для знаходження значень функцій належності виконується в першому шарі (Рис.3.16). Згідно попередньо обраних форм знаходиться значення функції належності для величини L_M, L_P, L_I.

Далі здійснюється процедура нечіткого логічного виведення, яка включає: агрегування, нормалізацію та активізацію на основі наступних виразів:

$$AGR_i = \mu_{L(H)}(L_M) \wedge \mu_{L(H)}(L_P) \wedge \mu_{L(H)}(L_I) \tag{3.5}$$

$$\overline{AGR}_i = \frac{AGR_i}{\sum_{i=1}^{k} AGR_i} \tag{3.6}$$

$$ACT_i = \overline{AGR}_i * \varphi_i \tag{3.7}$$

Далі здійснюється дефазифікація для знаходження величини $L_{Succses}$ (Рис.3.16).

Збір даних для навчання адаптивної нейронечіткої системи здійснюється шляхом спостереження характеристик мотиваційної сфери здобувачів освіти на основі проведення опитувань.

Навчання адаптивних нейронечітких систем основане на зібраних даних та може проводитись в середовищі моделювання Matlab [33]. Результатом навчання є знаходження значень відповідних ваг (Weights) першого та четвертого шарів адаптивної нейронечіткої системи (рис. 3.9).

Таким чином в роботі запропонований підхід для створення моделі прогнозування успішності навчання здобувачів освіти. Запропанована модель основана на використанні нечітких систем з нейромережевим налаштуванням. Визначено вимоги до набору необхідних даних для коректного навчання такої системи.

Цінність отриманої моделі полягає в подальшому розвитку нечітких моделей прогнозування, які на відміну від існуючих в якості вхідних параметрів приймають поточні рівні мотивації, прокрастинації та емоційного інтелекту, що дозволяє отримати прогнозне значення рівня успішності навчання. Запропонована модель може бути масштабована шляхом корегування кількості

та форми функцій належності та кількості вхідних параметрів. Наприклад, модель може бути масштабована шляхом врахування рівня обдарованості та когнітивних здібностей здобувача освіти тощо.

З використанням запропанованої моделі, на основі нейронечіткої системи є можливість отримати прогнозне значення успішності навчання студентів. Це дозволить при необхідності вчасно вжити стимулюючі заходи та в кінцевому результаті дозволяє забезпечити кращі значення показників якості освіти.

Висновок розділу 3

З’ясовано, що у студентів з високим рівнем прокастинації є недостатній рівень мотивації, в тому числі до навчально-пізнавальної діяльності та, як наслідок, низька успішність. Також підтверджено, що високий рівень прокрастинації призводить до негативних психоемоційних станів та зниження рівня мотивації до навчання. А низький рівень мотивації може призводити до зростання рівня прокрастинації та появи негативних психоемоційних станів. Тому важливими в освітньому процесі є питання психодіагностики для психологічного супроводу та завчасного вжиття профілактичних та корегуючих заходів. Запропоновано рекомендації для покращення успішності в освітньому процесі, які основані на двох основних напрямках, а саме: психічній саморегуляції студентів шляхом самостійної ідентифікації власного психоемоційного стану та постійної підтримки його позитивної модальності для збереження індивідуальних позитивних мотиваційних складових та зниження рівня прокрастинації; адаптивній зовнішній стимуляції (створення мотиваційних потреб) зі сторони психологічної служби та науково-педагогічних працівників в ході освітнього процесу в залежності від результатів оцінки поточного психологічного стану, мотиваційної сфери та прогнозних результатів успішності студентів. В роботі показано, що результати такої оцінки можуть бути отримані засобами штучного інтелекту. Варіант використання таких інтелектуальних підходів на основі нечіткої логіки та штучних нейронних мереж також наведений в роботі. Такий підхід показує можливість завчасного визначення шляхів адаптивної корекції методичних підходів стимулюючого спрямування з сторони викладацького складу закладу вищої освіти у випадку низьких прогнозних показників успішності здобувачів освіти. Така корекція може бути спрямована на адаптивне використання альтернативних стратегій викладання навчального матеріалу, зміну підходів для вирішення складних задач, удосконалення методів психоемоційної взаємодії між учасниками освітнього процесу (науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти).

ВИСНОВКИ

1. Проведено аналіз чинників та психологічних особливостей мотивації студентів до навчання при вивченні навчальних дисциплін. Мотиваційна сфера студентів має складне психологічне підґрунтя. Так, мотивація до навчально-пізнавальної діяльності, в свою чергу, визначається як поточним психоемоційним станом студента, так і взаємодією з множиною інших мотивів. Множина мотивів може бути представлена ієрархічною структурою з пріоритетним ранжуванням, яке не є постійним (може мати різну тривалість) та змінюється в часі. Психологічний стан кожної людини в конкретний момент часу також є індивідуальним та впливає на пріоритетність мотивів на основі оцінки поточної ситуації. Важливою характеристикою психоемоційного стану є його модальність. Її позитивне значення дозволяє забезпечити формування множини внутрішніх мотивів, які є основою для подальших технік саморегуляції.

2. Проведено аналіз причин виникнення прокрастинації студентів під час навчально-пізнавальної діяльності. Визначено, що негативним явищем для мотиваційної сфери особистості є наявність прокрастинації. Її високий рівень може призводити до погіршення психоемоційного стану, а відповідно і зміни (зниження важливості) пріоритетності мотивів до навчання. Тому важливим при організації освітнього процесу є визначення поточного психоемоційного стану студентів спрямування його до позитивної модальності та формування його стійкості з високими значеннями пріоритетності навчально-пізнавальних мотивів. Сформована таким чином множина стійких індивідуальних позитивних мотиваційних складових дозволить знизити поточний рівень прокрастинації у студентів, підвищити їх здатність до саморегуляції та стресостійкості та в кінцевому результаті покращити їх успішність навчання.

3. Проведено огляд існуючих засобів тестування та здійснено вибір методик дослідження психологічних особливостей мотиваційної сфери студентів.

Обґрунтовано вибір декількох методик для дослідження показників мотивації та прокрастинації студентів для досягнення кращих результатів психодіагностики.

4. Проведено емпіричне дослідження психологічних особливостей мотивації сфери студентів з різним рівнем прокрастинації на основі обраних методик. Визначено основні шляхи удосконалення (покращення) мотивації до навчально-пізнавальної діяльності студентів з різним рівнем прокрастинації. В ході проведеного дослідження було встановлено залежності рівня мотивації від прокрастинації та показано, що у студентів з високим рівнем прокастинації є недостатній рівень мотивації, в тому числі до навчально-пізнавальної діяльності та, як наслідок, низька успішність. Також підтверджено, що високий рівень прокрастинації призводить до негативних психоемоційних станів та зниження рівня мотивації до навчання. Запропоновано рекомендації для покращення успішності в освітньому процесі, які основані на двох основних напрямках, а саме: психічній саморегуляції студентів шляхом самостійної ідентифікації власного психоемоційного стану та постійної підтримки його позитивної модальності для збереження індивідуальних позитивних мотиваційних складових та зниження рівня прокрастинації; адаптивній зовнішній стимуляції (створення мотиваційних потреб) зі сторони науково-педагогічних працівників в ході освітнього процесу в залежності від результатів оцінки поточного психологічного стану психологічною службою, та результатів успішності студентів.

5. Розроблено засоби автоматизованого визначення прогнозного рівня успішності студентів під час освітнього процесу з врахуванням їх психологічних особливостей. В роботі показано, що результати оцінки успішності можуть бути отримані на основі прогнозних даних. Для отримання яких пропонується використання штучного інтелекту. Варіант використання таких інтелектуальних підходів на основі нечіткої логіки та штучних нейронних мереж також наведений в роботі. Такий підхід показує можливість завчасного визначення шляхів адаптивної корекції методичних підходів стимулюючого спрямування з сторони закладу вищої освіти у випадку низьких прогнозних показників успішності

здобувачів. Така корекція може бути спрямована на адаптивне використання альтернативних стратегій викладання навчального матеріалу, зміну підходів для вирішення складних задач, удосконалення результатів психоемоційної взаємодії між науково-педагогічними працівниками та студентами тощо.

Таким чином, мета роботи, яка полягала в теоретичному вивченні та емпіричному дослідженні психологічних особливості мотиваційної сфери студентів з різним рівнем прокрастинації, досягнута.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Про освіту»: Закон України 2145-VIII зі змінами від 31.10.2025 № 4510-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 19.09.2025).

2. Положення про психологічну службу у Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Затверджено наказом Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» від 17.07.2023р. № 174/1. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/polozhennia-pro-psikhologichnu-sluzhbu-2023.pdf (дата звернення: 19.09.2025).

3. Мотивація діяльності людини: навч. посіб. / З.Р. Кісіль та ін. О.: Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.

4. Huitt W. Maslow's hierarchy of needs. Educational Psychology Interactive. *Valdosta, GA: Valdosta State University*. 2007. URL: http://www.edpsycinteractive.org/topics/regsys/maslow.html (date of access: 19.08.2025).

5. Борис І. Мотиваційна сфера як проблемний чинник поведінки. *Психологія і суспільство*. 2002. №2. С.48-57.

6. Richard M. Ryan, Edward L. Deci Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation. *American Psychologist*. 2000. Vol. 55, no. 1. P.68-78. URL: DOI: 10.1037110003-066X.55.1.68 (date of access: 19.08.2025).

7. Eccles, J. S., Wigfield, A Motivational beliefs, values, and goals. *Annual Review of Psychology*. 2002. Vol. 53(1). P. 109–132. URL: https://doi.org/10.1146/annurev.psych.53.100901.135153 (date of access: 19.08.2025).

8. Archer J. Achievement Goals as a Measure of Motivation in University Students. *Contemporary Educational Psychology*. 1994. Vol.19, P. 430-446. URL: https://doi.org/10.1006/ceps.1994.1031 (date of access: 19.08.2025).

9. Scott H. Young The Complete Guide to Motivation. URL: https://www.scotthyoung.com/blog/2020/11/02/motivation/(date of access: 19.08.2025).

10. Балашов Е. М. Теоретичні моделі й концепції саморегульованого навчання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»*. 2020. № 10. С. 51–59.

11. Steel P., Ferrari J. Sex, Education and Procrastination: An Epidemiological Study of Procrastinators' Characteristics from A Global Sample. *European Journal of Personality*. 2013. Vol.27. URL: DOI: 10.1002/per.1851. (date of access: 19.08.2025).

12. Бурка Д. Б., Юен Л. М. Прокрастинація. Видавництво Старого Лева, 2018. 400с.

13. Milgram N. N. Personality correlates of decisional and task avoidant procrastination. *European Journal of Personality*. 2000. Vol.14. P. 141–156.

14. Оніпко З. Феномен прокрастинації в сучасній психології: теоретичні засади дослідження. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2020. Вип.2. С.66-71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknup_2020_2_1 (дата звернення: 10.06.2025).

15. Glynn S.M. Motivation to learn college science. *Handbook of College Science Teaching [ed. by Joel J. Mintzes, Willian H. Leonard]*. 2006. VA: National Science Teachers Association Press. P. 25-32.

16. Tuckman, B.W. The development and concurrent validity of the Procrastination Scale. *Educational and Psychological Measurement*. 1991. Vol.51. P.473- 480.

17. Lay, C.H. At last, my research article on procrastination. *Journal of Research in Personality*. 1986. Vol.20. P.474–495.

18. Дворник, М. С. Прокрастинація в конструюванні особистісного майбутнього: монографія. К: Імекс- ЛТД. 2018. 120с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/711403/1/Dvornyk_Mon_2018.pdf (дата звернення: 10.06.2025).

19. The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT). URL: https://www.veritas-itc.com/wp-content/uploads/2020/12/The-Schutte-Self-Report-Emotional-Intelligence-Test.pdf (date of access: 19.08.2025).

20. Гоулман Д. Емоційний інтелект: підручник. Х: Віват. 2018. 512 с. ISBN 9789669421166.

21. Schutte N. S., Malouff J. M., Hall L. E., Haggerty D. J., Cooper J. T., Golden C. J., Dornheim L. Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*. 1998. 25, 167–177. URL: http://www2.stat-athens.aueb.gr/~jpan/Schutte-1998.pdf (date of access: 19.08.2025).

22. Weisstein E. W. Statistical Correlation. Wolfram MathWorld. 2020. URL: https://mathworld.wolfram.com/StatisticalCorrelation.html (date of access: 15.08.2025).

23. Горбенко Є. Вплив гейміфікації на мотивацію та активність студентів у вищій освіті: аналіз педагогічних підходів та практичних результатів. *Перспективи та інновації науки*. 2024. С.174-186. URL:10.52058/2786-4952-2024-3(37)-174-188. (дата звернення: 10.06.2025).

24. Беш Л.В., Дмитришин Б.Я., Беш О.М. Сучасні можливості підвищення мотивації студентів до навчання. *Львівський клінічний вісник*. 2017. Том. 1, С.60–64. URL: http://lkv.biz/wp-content/uploads/2017/05/Besh-L.-et-al.2017.pdf (дата звернення: 10.06.2025).

25. Періг І.М. Психологічний супровід учасників освітнього процесу закладів вищої освіти в контексті підтримки ментального здоров'я. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2024. Том 35 (74). № 4, URL: https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.4/19 (дата звернення: 10.06.2025).

26. Карамушка Л. М., Бондарчук О. І., Грубі Т. В. Діагностика та профілактика перфекціонізму та прокрастинації в освітній практиці: психологічний практикум. К: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2022. 41 с. ISBN 978-617-7745-16-6

27. Golosovskiy M.S., Bogomolov A.V., Evtushenko, E.V. An Algorithm for Setting Sugeno-Type Fuzzy Inference Systems. *Automatic Documentation and Mathematical Linguistics.* 2021. Vol.55, P.79–88. URL: https://doi.org/10.3103/S000510552103002X (date of access: 15.08.2025).

28. Jan N. U., Naqvi S., Ali Q. Using Fuzzy Logic for Monitoring Students Academic Performance in Higher Education. *Engineering Proceedings*. 2023. Vol.46(1). No.21. URL: https://doi.org/10.3390/engproc2023046021 (date of access: 05.09.2025).

29. Altaher A., BaRukab O. Prediction of Student's Academic Performance Based on Adaptive Neuro-Fuzzy Inference. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2017. Vol.17. No.1. P.165–169. URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/201701/20170125.pdf (date of access: 05.09.2025).

30. Hegazi M. O., Almaslukh B., Siddig K. A Fuzzy Model for Reasoning and Predicting Student's Academic Performance. *Applied Sciences.* 2023. Vol.13(8). URL: https://doi.org/10.3390/app13085140. (date of access: 07.08.2025).

31. Afravi M., Kreinovich V. Fuzzy Systems Are Universal Approximators for Random Dependencies. Decision Making under Constraints. Studies in Systems, Decision and Control. 2020. Vol.276. P.1–5. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-40814-5_1 (date of access: 07.08.2025).

32. Washington E., Zandvakili E. The Emotional Climate Scale: Understanding Emotions, Context and Justice. *Journal of Education and Learning*. 2019. Vol. 8, No. 1. URL: DOI:10.5539/jel.v8n1p21 (date of access: 07.08.2025).

33. MATLAB. Fuzzy Logic Toolbox. Design and simulate fuzzy logic systems. 2024. URL: https://www.mathworks.com/help/fuzzy/index.html (date of access: 07.08.2025).

34. Здоренко М.С., Тесленко М.М. Психологічні особливості впливу мотивації на прокрастинацію студентів в навчальній діяльності. *Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених: «Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики»*, м. Полтава, 06 листопада 2024 року, м. Полтава, Україна. URL:

https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/events/conf/2024/mnigv/zbirnik_tez_konferencii_2024_ost.pdf (date of access: 07.08.2025).

35. Zdorenko Y., Haitan O., Teslenko M., Lubarsky S., Zdorenko M. Intelligent System for Assessment of Student Academic Performance Based on Fuzzy Logic. *Modern Information Technologies and Artificial Intelligence Systems MIT@AIS-2025*. 2025. Харків-Яремче.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій
Полтавської обласної військової адміністрації
Полтавська торгово-промислова палата
Університет Флорида (США)
"1 DECEMBRIE 1918" University of Alba Iulia (Румунія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вільнюський університет прикладних наук (VIKO) (Литва)
London Metropolitan University (Велика Британія)
Словацький технологічний університет (Словаччина)
Рада молодих вчених Національної академії наук України
Рада молодих вчених Національного університету «Запорізька політехніка»
Рада молодих вчених Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»
Рада молодих вчених Національного університету «Чернігівська політехніка»
Рада молодих вчених Національного університету «Одеська політехніка»
Рада молодих вчених Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Рада молодих вчених Ізмаїльського державного гуманітарного університету
Рада молодих вчених Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
Рада молодих вчених Сумського національного аграрного університету
Рада молодих вчених Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Рада молодих вчених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Рада молодих вчених Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Наукове товариство студентів та молодих вчених Хмельницького національного університету
Рада молодих вчених Київського національного університету будівництва та архітектури
Рада молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету

МОЛОДІЖНА НАУКА: ІННОВАЦІЇ ТА ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених

Полтава, 06 листопада 2024 року

Рис.А.1. Титульний аркуш збірника тез

інструментом для підтримки прав дітей з особливими потребами та їхньої інтеграції в суспільство.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у виокремленні та обґрунтуванні педагогічних умов навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни в країні.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата *звернення*: 25.10.2024).

2. Закон України № 2145-VIII «Про освіту» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (*дата звернення*: 25.10.2024).

3. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство Україна», 2019. 300 с.

4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: [монографія] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

УДК 159.923

Здоренко Марина Сергіївна
здобувачка вищої освіти другого (Магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 053 Психологія
Науковий керівник: ***Тесленко Марина Миколаївна***
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ МОТИВАЦІЇ НА ПРОКРАСТИНАЦІЮ СТУДЕНТІВ В НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Успішне навчання у закладі вищої освіти неможливе без вчасного відпрацювання навчальних завдань студентами у відповідності до навчального плану. Результати аналізу літературних джерел [1], [2] показують, що систематичне відкладання на потім виконання навчальних завдань всупереч усвідомленню негативних наслідків, пов'язане з психологічними аспектами мотиваційної сфери студентів. Відповідно відкладання завдань на потім, приводить до неякісного їх виконання у подальшому, саме тому дослідження основних психологічних аспектів мотивації є важливою задачею для підвищення якості опанування здобувачем фахових компетентносте, що в результаті дозволить знайти шляхи для успішної професійної діяльності у майбутньому.

Рис.А.2. Результати апробації в збірнику тез

Проблема мотивації та мотивів поведінки та діяльності – одна з основних в психології. Мотиви є головною рушійною силою не лише в поведінці, діяльності людини, але і в процесі становлення і розвитку особистості, в процесі формування майбутнього фахівця-професіонала.

Мотивація до навчально-пізнавальної діяльності, в свою чергу, визначається як поточним психоемоційним станом студента (що можуть бути представлені шкалою психоемоційного фону [3]), так і множиною попередньо сформованих потреб окремого індивіда [4]. Разом з тим варто зазначити, що психологічний стан кожного студента в конкретний момент часу є індивідуальним. Перебуваючи в тому чи іншому психоемоційному стані, людина має відповідну множину потреб для задоволення. Потреби також можуть бути різної природи та поділяються на внутрішні та зовнішні. Таким чином для кожного психоемоційного стану можна сформувати відповідну множину потреб якими керується індивід у своїй діяльності. Важливим при цьому є визначення шляхів переведення студентів з негативних психоемоційних станів для формування множини до позитивних [5]. Сформована таким чином множина стійких індивідуальних позитивних мотиваційних складових дозволить знизити поточний рівень прокрастинації у студентів та покращити їх успішність.

Прокрастинація – це добровільне ірраціональне відкладання на певний термін бажаних дій, незважаючи на наслідки. Прокрастинація зазвичай проявляється в діяльності, результат якої дуже важливий для особистості [6].

Прокрастинація виявляється у тому, що людина, усвідомлюючи необхідність виконання цілком конкретних важливих справ, ігнорує цю необхідність і відволікає свою увагу на побутові дрібниці або розваги. Від відпочинку прокрастинацію відрізняє те, що у спокійному стані людина відновлює запаси енергії, а при прокрастинації, навпаки, витрачає.

Тією чи іншою мірою цей стан знайомий більшості людей і до певного рівня може вважатись цілком нормальним явищем. Прокрастинація постає проблемою, коли перетворюється на звичний «робочий» стан, у якому людина проводить більшу частину часу. Така людина відкладає все важливе «на потім», а коли виявляється, що всі дедлайни вже минули, або просто відмовляється від запланованого, або стрімко намагається зробити все відкладене за нереально короткий проміжок часу. В результаті справи або зовсім не виконуються, або виконуються з поспіхом та неякісно, із запізненням чи не в повному обсязі, що призводить до відповідних негативних ефектів у навчальній діяльності, втрачених можливостей і тому подібного. Наслідком цього може бути стрес, втрата продуктивності, почуття провини, особистого неуспіху, розчарування, зниження самооцінки. Комбінація цих почуттів з перевитратою сил (спочатку - на другорядні справи та боротьбу з наростаючою тривогою, потім - на роботу в умовах дефіциту часу) може

Рис.А.3. Результати апробації в збірнику тез

провокувати подальшу прокрастинацію, замикаючи відповідний підтримуючий цикл проблемної поведінки.

Задачею науково-педагогічних працівників під час навчального процесу є виявлення особливостей поточного психоемоційним стану студентів та його постійне позитивне корегування для створення системи стійких мотивів до навчання. Особливо важливою ця задача є на початкових курсах, оскільки у студентів початкових курсів є недостатньо розвинуті механізми свідомої саморегуляції вольової поведінки. Тому вони здебільшого мають множину нестійких мотивів до навчання та можуть мати високий рівень прокрастинації, що потребує корегування зі сторони викладачів. Визначення поточного психоемоційного стану можливо під час особистого спілкування та з використання різних методів на основі психологічних тестів [7].

Таким чином наявність високого рівня прокрастинації у студентів є негативним явищем та потребує вжиття превентивних заходів зі сторони науково-педагогічних працівників. Вважається, що найдієвішим шляхом для цього є формування множини стійких навчально-пізнавальних мотивів під час навчального процесу.

Список використаних джерел

1. Бабатіна С. І. Синдром академічної прокрастинації і соціальна відповідальність у студентському віці / Світлана Бабатіна // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць. – 2013. – № 2(38). – Спец. вип. : Міжнародна науково-практична конференція "Розвиток соціальної відповідальності студентів у просторі вищої технічної освіти" 18-19 жовтня 2013 р. – С. 24–25.

2. Колтунович Т. А. Прокрастинація – конфлікт між «важливим» і«приємним» / Т. А. Колтунович, О. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2017. – №5 (45). – С. 211–218

3. E. Washington, E. Zandvakili The Emotional Climate Scale: Understanding Emotions, Context and Justice / Journal of Education and Learning; Vol. 8, No. 1; 2019 ISSN 1927-5250 E-ISSN 1927-5269 Published by Canadian Center of Science and Education.

4. Борис І. Мотиваційна сфера як проблемний чинник поведінки / Ігор Борис // Психологія і суспільство. – Тернопіль: Інститут експериментальних систем освіти, 2002. – №2. – С.48-57

5. Дусавицький А. К. Розвивальне навчання: теорія і практика. До 35-річчя початку експериментальних досліджень / Вісник ХНУ № 517., Серія Психологія, 2001 р. с. 50-55.

6. Рудь Г. Дослідження феномену прокрастинації в юнацькому віці Г.В. Рудь // Психологія: реальність і перспективи. – Випуск 12, 2019. Збірник наукових праць РДГУ. – С.190-196.

7. R. Emmett The Procrastinator's Handbook: Mastering the Art of Doing It Now / Bloomsbury Publishing USA, 2009, pp.192.

Рис.А.4. Результати апробації в збірнику тез

Рис.А.5. Сертифікат участі в міжнародній конференції

1 Міжнародна науково-практична конференція «СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ MIT@AIS-2025»

19 - 22 травня 2025 р.

Програма конференції

Розклад роботи конференції

Понеділок 19 травня 2025

- 10:30 - 11:00: Реєстрація учасників
- 11:00 - 11:30: Відкриття конференції
- 11:30 - 13:30: Пленарне засідання
- 13:30 - 14:30: Перерва
- 14:30 - 17:00: Засідання **MIT@AISs-2025**

Вівторок 20 травня 2025

- 09:30 - 10:00: Реєстрація учасників
- 10:00 - 13:30: Засідання Workshop
- 13:30 - 14:30: Перерва
- 14:30 - 17:00: Засідання Workshop **MIT@AIS-2025**

Середа 21 травня 2025

- 09:30 - 10:00: Реєстрація учасників
- 10:00 - 13:00: Засідання **MIT@AISs-2025**
- 13:00 - 14:00: Перерва
- 14:00 - 14:30: Майстер клас: *Можливості сервісів зі ШІ для підвищення ефективності наукових досліджень* (Каук В.І. доц. каф. ПІ ХНУРЕ)
- 14:30 - 17:00: Засідання **MIT@AISm-2025**

Четвер 22 травня 2025

- 10:00 - 10:30: Реєстрація учасників
- 10:30 - 13:00: Підсумкове засідання. Закриття конференції

Рис.А.6. Програма міжнародної конференції

Вівторок 20 травня 2025 (Zoom meeting)

09:30 - 10:00: Реєстрація учасників

10:00 - 13:30: Засідання Workshop / Workshop Session **MIT@AIS-2025**
(Workshop Zoom meeting)

Session report – 15 min with 5 min for questions

1. **Enhancing Normalization of Ukrainian News Text**
   Danylo Horielov, Oleksander Vechur
2. **Research on Natural Language Processing Methods Used for Translating Text Documents**
   Artem Andriichenko, Oleksandr Vechur
3. **Multi-UAV mission planning and simulation system**
   Oleksandr Prokhorov, Olga Malyeyeva, Yuliia Leshchenko, Andrei Popov
4. **Research On Language Models For Detecting Texts Generated By Artificial Intelligence**
   Oleksandra Tkachenko, Kyrylo Smelyakov
5. **Benchmark Classification Messages in Text Dialogues**
   Oleksandr Lohvinov, Oleksii Turuta
6. **Vision Transformer–Based Classification of Organic and Inorganic Household Waste**
   Olexander Mazurets, Maryna Molchanova, Olha Zalutska, Olena Sobko
7. **Intelligent Spatial Analysis of Thermal Hotspot Distributions in Ukraine's Conflict Zones**
   Svitlana Kuznichenko, Sebastian van der Linden
8. **Cloud-based Microservice Platform for Adaptive Climate Control**
   Natalia Axak, Yurii Shelikhov , Maksym Kushnaryov
9. **Intelligent System for Assessment of Student Academic Performance Based on Fuzzy Logic**
   Yurii Zdorenko, Olena Haitan, Maryna Teslenko, Sergii Lubarsky, Marina Zdorenko
10. **Using snapshot as a source of truth in information systems based on CQRS with Event Sourcing architecture**
    Oleksandr Lytvynov, Dmytro Hruzin
11. **Lightweight Hashing-Based Cryptoprotection of IoT Networks with Node Rotation**
    Inna Rozlomii, Andrii Yarmilko, Serhii Naumenko, Vladyslav Khotunov
12. **AI-Powered Wildfire Burnt Area Prediction Using Machine Learning Techniques**
    Dilrabo Khidirova, Leszek Siwik

13:30 - 14:30: Перерва

14:30 - 17:00: Засідання Workshop / Workshop Session **MIT@AIS-2025**
(Workshop Zoom meeting)

Session report – 15 min with 5 min for questions

1. **Approaching LLM alignment using Agents with RAG**
   Vladyslav Fliahin, Oleksii Turuta
2. **Real-Time Collision Risk Assessment using Multi-Vessel Bayesian Network Modeling**
   Victor Sineglazov, Yurii Kot

Рис.А.7. Програма міжнародної конференції

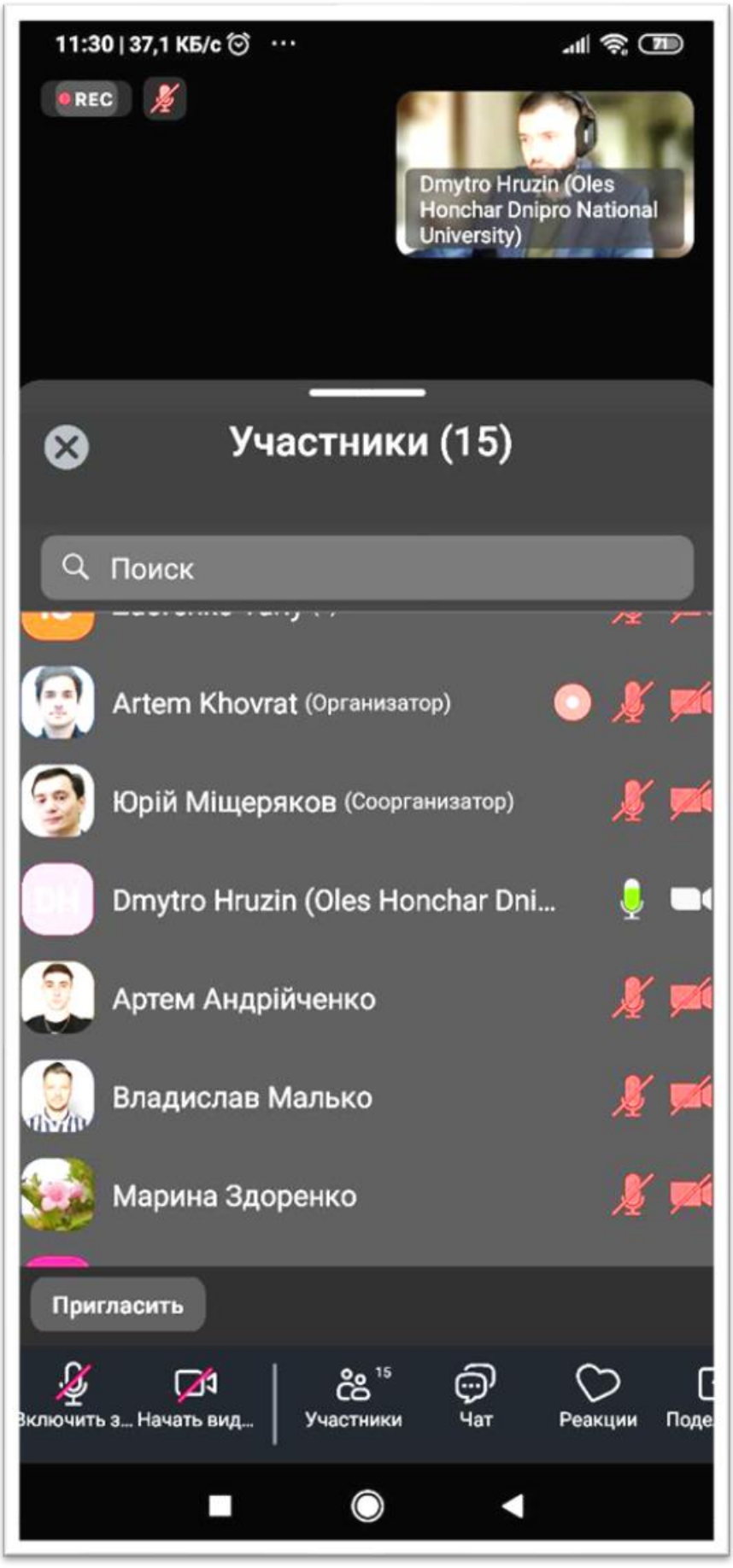

Рис.А.8. Скріншоти участі в засіданні міжнародної конференції

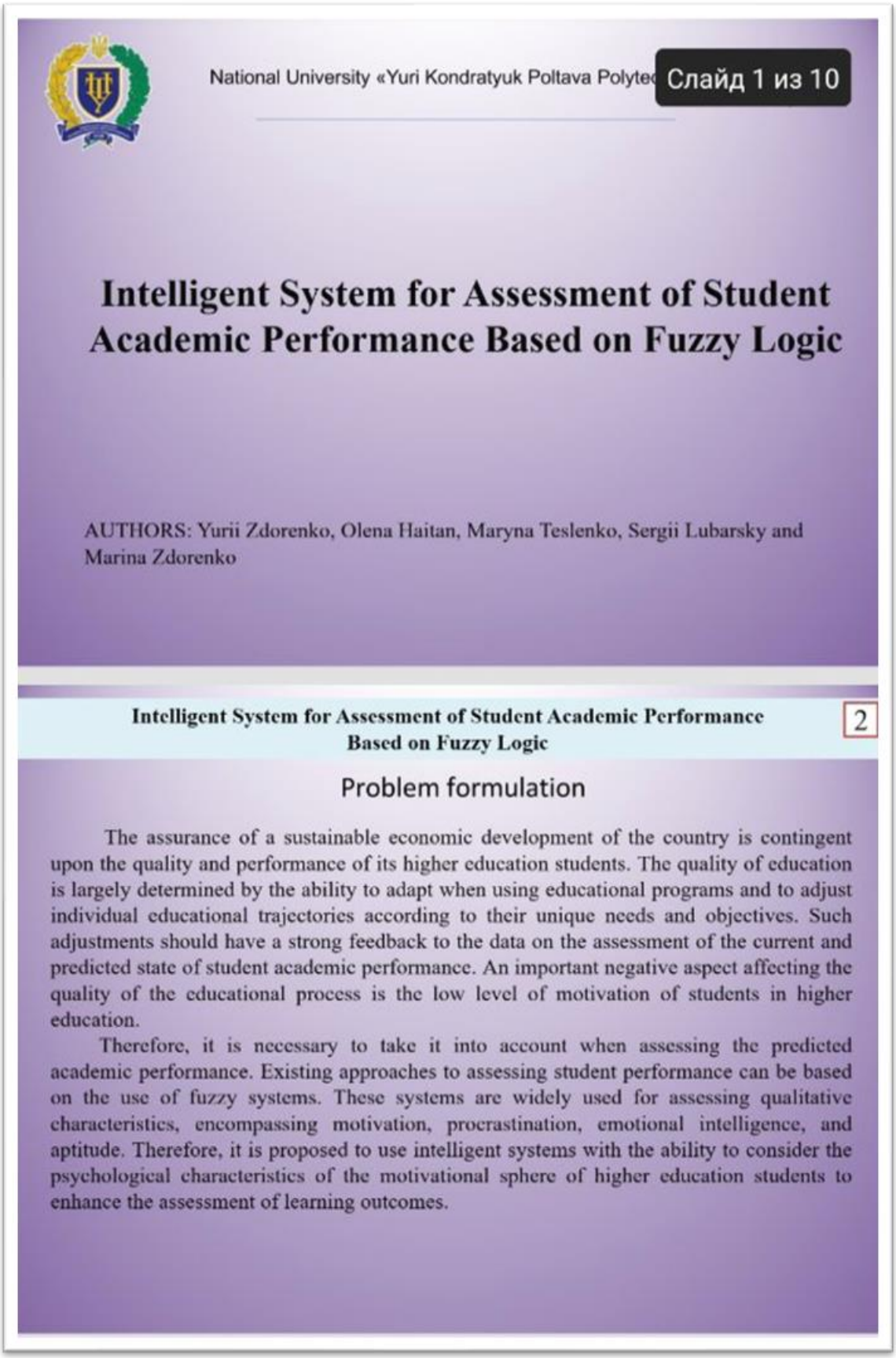

Рис.А.9. Скріншоти презентації доповіді на міжнародній конференції

Рис.А.10. Сертифікат про участь в міжнародній конференції

ДОДАТОК Б
ПЕРВИННІ РЕЗУЛЬТАТИ ПСИХОДІАГНОСТИЧНИХ ТЕСТІВ

Таблиця Б.1 Результати опитування (бали) респондентів за анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник

Номер респондента	Недооцінка готовності до виконання завдання	Подолання страху відповідальності	Знижений рівень зацікавленості	Орієнтація на соціальну винагороду	Схильність до педантизму
1	47	18	21	25	24
2	45	17	18	17	21
3	38	21	17	21	20
4	44	22	15	20	26
5	50	22	22	18	22
6	53	17	18	19	29
7	30	13	14	9	24
8	32	12	12	14	18
9	51	21	20	24	27
10	35	10	13	16	21
11	37	10	16	14	23
12	47	18	21	25	24
13	45	17	18	17	21
14	38	21	17	21	20
15	44	22	15	20	26
16	50	22	22	18	22
17	53	17	18	19	29
18	30	13	14	9	24
19	32	12	12	14	18
20	51	21	20	24	27

21	35	10	13	16	21
22	37	10	16	14	23
23	47	18	21	25	24
24	45	17	18	17	21
25	38	21	17	21	20
26	44	22	15	20	26
27	50	22	22	18	22
28	53	17	18	19	29
29	30	13	14	9	24
30	32	12	12	14	18
31	51	21	20	24	27
32	35	10	13	16	21
33	37	10	16	14	23

Таблиця Б.2 Узагальнені результати опитування респондентів за анкетою «Причини особистісної схильності до відтермінування завдань» М. Дворник

Показник	Недооцінка готовності до виконання завдання, %	Подолання страху відповідальності, %	Знижений рівень зацікавленості, %	Орієнтація на соціальну винагороду, %	Схильність до педантизму, %
Вище середнього	27	36	18	18	0
Середнє	46	46	82	73	91
Низьке	27	18	0	9	9

Таблиця Б.3 Результати опитування (бали) респондентів опитувальнику для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ) M. Glynn та T. R. Koballa

Номер респондента	Внутрішня мотивація	Зовнішня мотивація	Особиста релевантність	Самодетермінація	Самоефективність	Занепокоєння з приводу оцінок	Загальний бал
1	16	22	17	19	15	9	98
2	15	17	13	16	16	17	94
3	20	16	21	18	19	21	115
4	15	14	11	14	15	18	87
5	19	21	20	19	18	14	111
6	15	15	15	16	17	21	99
7	24	23	25	21	21	13	127
8	19	20	18	20	18	11	106
9	13	16	16	17	15	10	87
10	19	20	20	22	20	18	119
11	20	20	23	19	19	15	116
12	16	22	17	19	15	9	98
13	15	17	13	16	16	17	94
14	20	16	21	18	19	21	115
15	15	14	11	14	15	18	87
16	19	21	20	19	18	14	111
17	15	15	15	16	17	21	99
18	24	23	25	21	21	13	127
19	19	20	18	20	18	11	106
20	13	16	16	17	15	10	87

21	19	20	20	22	20	18	119
22	20	20	23	19	19	15	116
23	16	22	17	19	15	9	98
24	15	17	13	16	16	17	94
25	20	16	21	18	19	21	115
26	15	14	11	14	15	18	87
27	19	21	20	19	18	14	111
28	15	15	15	16	17	21	99
29	24	23	25	21	21	13	127
30	19	20	18	20	18	11	106
31	13	16	16	17	15	10	87
32	19	20	20	22	20	18	119
33	20	20	23	19	19	15	116

Таблиця Б.4 Узагальненні результати опитування респондентів опитувальнику для з'ясування мотивації студентів до вивчення навчальних дисциплін (Science Motivation Questionnaire, SMQ) M. Glynn та T. R. Koballa

Мотивація (рівень)	Відсоток опитаних, %
Помірна	18
Висока	64
Дуже висока	18

Таблиця Б.5 Результати опитування (бали) респондентів опитувальника для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала прокрастинації» Б.В.Такмана (Tuckman Procrastination Scale)

№ респондента	Стать	Питання опитувальника																Сумарні бали
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	

1	Ч	3	3	2	2	3	5	2	3	2	2	4	2	2	2	3	2	42
2	Ч	4	2	4	2	2	4	1	2	5	3	1	2	3	5	4	2	46
3	Ж	4	4	3	4	4	2	2	4	2	4	2	2	2	2	2	1	44
4	Ч	4	2	3	1	2	3	2	5	3	2	3	2	1	2	1	3	39
5	Ч	3	4	2	3	2	2	2	3	2	1	5	1	3	2	2	1	38
6	Ч	2	4	4	2	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4	3	2	54
7	Ч	3	3	3	3	1	2	1	1	1	1	1	3	1	3	3	2	32
8	Ж	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	4	3	3	3	2	2	40
9	Ж	3	3	2	3	3	3	3	4	4	3	5	2	3	3	3	4	51
10	Ч	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	32
11	Ч	2	3	4	2	2	2	3	3	2	3	4	2	3	2	2	1	40
12	Ч	3	3	2	2	3	5	2	3	2	2	4	2	2	2	3	2	42
13	Ч	4	2	4	2	2	4	1	2	5	3	1	2	3	5	4	2	46
14	Ч	4	2	3	1	2	3	2	5	3	2	3	2	1	2	1	3	39
15	Ч	3	4	2	3	2	2	2	3	2	1	5	1	3	2	2	1	38
16	Ч	2	4	4	2	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4	3	2	54
17	Ж	4	4	3	4	4	2	2	4	2	4	2	2	2	2	2	1	44
18	Ч	3	3	3	3	1	2	1	1	1	1	1	3	1	3	3	2	32
19	Ж	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	4	3	3	3	2	2	40
20	Ж	3	3	2	3	3	3	3	4	4	3	5	2	3	3	3	4	51
21	Ч	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	32
22	Ч	2	3	4	2	2	2	3	3	2	3	4	2	3	2	2	1	40
23	Ч	3	3	2	2	3	5	2	3	2	2	4	2	2	2	3	2	42
24	Ч	4	2	4	2	2	4	1	2	5	3	1	2	3	5	4	2	46
25	Ч	4	2	3	1	2	3	2	5	3	2	3	2	1	2	1	3	39
26	Ч	3	4	2	3	2	2	2	3	2	1	5	1	3	2	2	1	38
27	Ч	2	4	4	2	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4	3	2	54
28	Ж	4	4	3	4	4	2	2	4	2	4	2	2	2	2	2	1	44

29	Ч	3	3	3	3	1	2	1	1	1	1	1	3	1	3	3	2	32
30	Ж	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	4	3	3	3	2	2	40
31	Ж	3	3	2	3	3	3	3	4	4	3	5	2	3	3	3	4	51
32	Ч	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	32
33	Ч	2	3	4	2	2	2	3	3	2	3	4	2	3	2	2	1	40

Таблиця Б.5 Результати опитування (бали) респондентів опитувальника для визначення рівня прокрастинації згідно з методикою «Шкала загальної прокрастинації» К. Лей (General Procrastination Scale (GPS))

№ респондента	Питання опитувальника																				Сумарні бали
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1	4	1	2	1	1	1	5	5	3	2	1	3	3	2	2	4	3	2	4	2	51
2	2	4	4	2	3	2	1	2	3	4	2	2	5	2	4	5	2	2	2	2	55
3	4	1	2	4	1	4	3	3	4	1	2	4	3	2	4	1	1	5	4	3	56
4	3	1	4	4	3	2	4	2	2	4	4	2	3	4	3	3	1	2	2	3	56
5	4	3	3	2	2	3	2	4	3	1	1	3	1	3	2	2	2	2	3	2	48
6	4	2	2	2	2	3	2	4	4	4	4	4	2	3	3	2	2	2	3	4	58
7	5	1	1	1	1	3	4	3	5	3	5	3	1	2	2	4	5	3	5	4	61
8	4	3	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	2	3	50
9	4	5	3	1	2	1	3	4	3	5	1	4	1	2	3	3	3	3	4	3	58
10	2	2	2	1	1	1	1	4	1	4	2	1	4	2	2	2	2	1	2	2	39
11	4	1	3	2	1	2	2	4	2	3	2	3	2	2	3	2	2	2	2	4	48
12	4	1	2	1	1	1	5	5	3	2	1	3	3	2	2	4	3	2	4	2	51
13	2	4	4	2	3	2	1	2	3	4	2	2	5	2	4	5	2	2	2	2	55
14	4	1	2	4	1	4	3	3	4	1	2	4	3	2	4	1	1	5	4	3	56
15	3	1	4	4	3	2	4	2	2	4	4	2	3	4	3	3	1	2	2	3	56

16	4	3	3	2	2	3	2	4	3	1	1	3	1	3	2	2	2	2	3	2	48
17	4	2	2	2	2	3	2	4	4	4	4	4	2	3	3	2	2	2	3	4	58
18	5	1	1	1	1	3	4	3	5	3	5	3	1	2	2	4	5	3	5	4	61
19	4	3	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	2	3	50
20	4	5	3	1	2	1	3	4	3	5	1	4	1	2	3	3	3	3	4	3	58
21	2	2	2	1	1	1	1	4	1	4	2	1	4	2	2	2	2	1	2	2	39
22	4	1	3	2	1	2	2	4	2	3	2	3	2	2	3	2	2	2	2	4	48
23	4	1	2	1	1	1	5	5	3	2	1	3	3	2	2	4	3	2	4	2	51
24	2	4	4	2	3	2	1	2	3	4	2	2	5	2	4	5	2	2	2	2	55
25	4	1	2	4	1	4	3	3	4	1	2	4	3	2	4	1	1	5	4	3	56
26	3	1	4	4	3	2	4	2	2	4	4	2	3	4	3	3	1	2	2	3	56
27	4	3	3	2	2	3	2	4	3	1	1	3	1	3	2	2	2	2	3	2	48
28	4	2	2	2	2	3	2	4	4	4	4	4	2	3	3	2	2	2	3	4	58
29	5	1	1	1	1	3	4	3	5	3	5	3	1	2	2	4	5	3	5	4	61
30	4	3	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	2	3	50
31	4	5	3	1	2	1	3	4	3	5	1	4	1	2	3	3	3	3	4	3	58
32	2	2	2	1	1	1	1	4	1	4	2	1	4	2	2	2	2	1	2	2	39
33	4	1	3	2	1	2	2	4	2	3	2	3	2	2	3	2	2	2	2	4	48

Таблиця Б.7 Результати опитування (бали) респондентів опитувальника на шкалі академічної мотивації (Vallerand R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE, AMS)

№ респонден	Амотивація	Зовнішнє регулювання	Введене регулювання	Визначене положення	Внутрішнє регулювання	Сумарний бал
1	11	15	16	16	16	63
2	11	10	11	11	13	45
3	8	16	16	16	16	64
4	20	19	19	10	14	62
5	9	18	19	19	14	70

6	15	8	12	13	14	47
7	4	8	4	16	20	48
8	8	15	13	14	12	54
9	17	20	16	16	15	67
10	8	15	6	17	15	53
11	4	18	20	16	19	73
12	11	15	16	16	16	63
13	11	10	11	11	13	45
14	8	16	16	16	16	64
15	20	19	19	10	14	62
16	9	18	19	19	14	70
17	15	8	12	13	14	47
18	4	8	4	16	20	48
19	8	15	13	14	12	54
20	17	20	16	16	15	67
21	8	15	6	17	15	53
22	4	18	20	16	19	73
23	11	15	16	16	16	63
24	11	10	11	11	13	45
25	8	16	16	16	16	64
26	20	19	19	10	14	62
27	9	18	19	19	14	70
28	15	8	12	13	14	47
29	4	8	4	16	20	48
30	8	15	13	14	12	54
31	17	20	16	16	15	67
32	8	15	6	17	15	53
33	4	18	20	16	19	73

Таблиця Б.8 Узагальнені результати опитування респондентів опитувальника на шкалі академічної мотивації (Vallerand R. J.) в інтерпретації Fabio Alivernini (THE ACADEMIC MOTIVATION SCALE, AMS)

Значення показника у опитаних	Амотивація, %	Зовнішнє регулювання, %	Введене регулювання, %	Визначене положення, %	Внутрішнє регулювання, %	Загальна характеристика, %
Низьке	55	27	18	10	0	27
Середнє	27	36	27	36	64	55
Високе	28	37	55	54	36	18

Таблиця Б.9 Результати опитування респондентівна основі методики Dr. Nicola Schutte: The Schutte Self Report Emotional Intelligence Test (SSEIT).

№ респондента	Стать	Питання опитувальника															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Ч	4	4	4	5	4	2	3	3	5	3	4	4	2	4	4	4
2	Ч	3	5	3	5	4	4	2	4	4	4	3	5	3	5	4	3
3	Ж	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4
4	Ч	5	5	5	4	2	4	5	5	4	5	3	5	1	5	5	4
5	Ч	5	4	4	3	4	4	3	2	3	2	1	2	2	4	2	2
6	Ч	3	1	3	1	4	2	4	2	4	5	3	2	1	1	3	2
7	Ч	5	5	5	5	1	5	3	5	5	5	5	5	3	5	5	3
8	Ж	3	3	2	3	3	4	2	3	3	3	2	4	3	3	4	3
9	Ж	3	3	4	3	4	5	4	4	4	4	3	3	3	3	3	4
10	Ч	4	4	4	3	2	4	3	4	4	4	3	3	4	4	3	4
11	Ч	4	4	4	4	2	4	3	4	4	4	4	3	3	4	4	3
12	Ч	4	4	4	5	4	2	3	3	5	3	4	4	2	4	4	4

13	Ч	3	5	3	5	4	4	2	4	4	4	3	5	3	5	4	3
14	Ж	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4
15	Ч	5	5	5	4	2	4	5	5	4	5	3	5	1	5	5	4
16	Ч	5	4	4	3	4	4	3	2	3	2	1	2	2	4	2	2
17	Ч	3	1	3	1	4	2	4	2	4	5	3	2	1	1	3	2
18	Ч	5	5	5	5	1	5	3	5	5	5	5	5	3	5	5	3
19	Ж	3	3	2	3	3	4	2	3	3	3	2	4	3	3	4	3
20	Ж	3	3	4	3	4	5	4	4	4	4	3	3	3	3	3	4
21	Ч	4	4	4	3	2	4	3	4	4	4	3	3	4	4	3	4
22	Ч	4	4	4	4	2	4	3	4	4	4	4	3	3	4	4	3
23	Ч	4	4	4	5	4	2	3	3	5	3	4	4	2	4	4	4
24	Ч	4	4	4	5	4	2	3	3	5	3	4	4	2	4	4	4
25	Ч	3	5	3	5	4	4	2	4	4	4	3	5	3	5	4	3
26	Ж	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4
27	Ч	5	5	5	4	2	4	5	5	4	5	3	5	1	5	5	4
28	Ч	5	4	4	3	4	4	3	2	3	2	1	2	2	4	2	2
29	Ч	3	1	3	1	4	2	4	2	4	5	3	2	1	1	3	2
30	Ч	5	5	5	5	1	5	3	5	5	5	5	5	3	5	5	3
31	Ж	3	3	2	3	3	4	2	3	3	3	2	4	3	3	4	3
32	Ж	3	3	4	3	4	5	4	4	4	4	3	3	3	3	3	4
33	Ч	4	4	4	3	2	4	3	4	4	4	3	3	4	4	3	4

Продовження Таблиці Б.9

№ респондента	Стать	Питання опитувальника																Сумарні бали
		17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
1	Ч	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	124
2	Ч	2	3	5	4	5	5	5	4	4	2	5	1	4	4	3	3	5	125
3	Ж	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	4	4	4	2	86

4	Ч	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	4	1	4	5	5	5	2	140
5	Ч	4	2	4	4	5	3	4	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	99
6	Ч	2	4	3	3	3	3	2	3	3	2	4	2	3	2	4	1	1	122
7	Ч	5	5	5	3	3	5	5	3	5	3	3	1	5	5	5	4	1	136
8	Ж	4	4	4	4	3	3	4	4	2	3	4	2	3	4	3	3	2	104
9	Ж	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	4	3	3	3	4	3	3	116
10	Ч	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	2	2	2	3	3	2	2	111
11	Ч	4	3	4	4	3	4	4	3	4	2	3	1	3	4	4	3	2	113
12	Ч	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	124
13	Ч	2	3	5	4	5	5	5	4	4	2	5	1	4	4	3	3	5	125
14	Ж	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	4	4	4	2	86
15	Ч	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	4	1	4	5	5	5	2	140
16	Ч	4	2	4	4	5	3	4	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	99
17	Ч	2	4	3	3	3	3	2	3	3	2	4	2	3	2	4	1	1	122
18	Ч	5	5	5	3	3	5	5	3	5	3	3	1	5	5	5	4	1	136
19	Ж	4	4	4	4	3	3	4	4	2	3	4	2	3	4	3	3	2	104
20	Ж	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	4	3	3	3	4	3	3	116
21	Ч	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	2	2	2	3	3	2	2	111
22	Ч	4	3	4	4	3	4	4	3	4	2	3	1	3	4	4	3	2	113
23	Ч	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	124
24	Ч	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	124
25	Ч	2	3	5	4	5	5	5	4	4	2	5	1	4	4	3	3	5	125
26	Ж	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	4	4	4	2	86
27	Ч	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	4	1	4	5	5	5	2	140
28	Ч	4	2	4	4	5	3	4	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	99
29	Ч	2	4	3	3	3	3	2	3	3	2	4	2	3	2	4	1	1	122
30	Ч	5	5	5	3	3	5	5	3	5	3	3	1	5	5	5	4	1	136
31	Ж	4	4	4	4	3	3	4	4	2	3	4	2	3	4	3	3	2	104

32	Ж	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	4	3	3	3	4	3	3	116
33	Ч	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	2	2	2	3	3	2	2	111